

Молода Україна

журнал української демократичної молоді

РІК ВИДАННЯ XXIX

ЛИСТОПАД — 1979 — NOVEMBER

Ч. 283

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
130 Pilkington St.
Thorold, Ont. L2V 1B4

T. Boyko
2582 Cornwall Dr.
Penticton, B.C.
Y2A 6X3

В США:

Головний представник
Alex Poszewanyk
5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed Ln.
Hopewell, N. J. 08525

L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warren, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У зах. Німеччині:

Mychajlo Ihnatenko
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko
78 Kensington Park Rd.
London W. 11, — England

В Австралії:

S. Krywolap,
Box 1586 M.
G. P. O. Adelaide,
S. Australia

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді.

Голова ЦК: В. ПЕДЕНКО

Редакція Колегія:

В. Вакуловський, Л. Ліщина,
С. Голубенко, Ю. Криволап
В. Родак, А. Лисий, О. По-
шиваник, Л. Павлюк.

Адміністратор З. Корець

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Democratic Youth
Association.

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: V. PEDENKO
18 Henderson Ave.
Thornhill, Ont., Canada
L3T 2C0

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

У США, у Канаді і в Україні 9.00 доларів
Ціна одного примірника: 1.00 дол.

В Австралії 6.50 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 70 центів

В Англії і Німеччині 7.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 80 центів (америк.)

В усіх інших країнах Європи 6.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 65 центів (америк.)

В усіх країнах Південної Америки 5.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 50 центів (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журнала, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо присилати поштові значки або інтернаціональні купони (International coupon) на суму 25 канадійських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не заважають відповідають поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA,
Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — С. Черкасенко, Є. Гуцало, М. Ткач, П. Вороночко. У справі акції "Правозахисний Мадрид". Борис Антоненко-Давидович — Я вирушаю на полювання. Інтерв'ю з Раїсою Мороз. Конкурси ОДУМ-у. С. Голубенко — Французький митець. Конкурс фундації М. Бек. Л. Роговська — Із праці "Козуба". Т. Коновал — С. Петлюра й військові з'їзди. Н. Сандул — Осіння прогулянка. О. Багнівська — Моя зустріч з В. Морозом. К. Ушинський — Гадюка. З життя ОДУМ-у. Сторінка Юн. ОДУМ-у.

На обкладинці: Український День, присвячений колишньому прем'єрові св. п. Дж. Діленбейкеру, борцеві за волю поневолених народів і великому приятелеві українців. Сидять зліва: адв. Б. Онищук, прем'єр Онтаріо В. Дейвіс і д-р О. Рудзік.

Спиридон ЧЕРКАСЕНКО

У ДЕНЬ ПЕРШОГО ЛИСТОПАДА

*I знов — котрий це вже раз?
Зйшлися ми в одній родині,
Щоб пом'янути той славний час,
Коли в офіру батьківщині
Себе принесли краї з нас.*

*I наші лицарі у бій
Ішли за волю України,
Вогнях юнацьких буйних мрій
В піснях червоної калини ...
До величних вояцьких дій.*

*Устав і знов упав наш Львів,
Над ним навис туман кривавий,
Покрив собою і бійців,
Вкраїни рідної синів,
Що впали там — на полі слави.*

*I от що-рік, в ті самі дні,
Свої зміряємо ми сили ...
Та не ридання вже — о, ні! —
Про перемогу лиш пісні
В нас викличуть святі могили ...*

*Пропор борців міцніш тримай
Хто любить волю, любі друзі,
І заповіт святий сповняй:
І не ридай, а здобувай!*

У СПРАВІ АКЦІЇ "ПРАВОЗАХИСНИЙ МАДРИД"

ДО ВСІХ УКРАЇНЦІВ!

ДО СВІТОВОЇ ГРОМАДСЬКОСТИ!

Друзі!

Надзвичайними обставинами змушені ми звернутися до Вас.

Наближається Мадридська Нарада (листопад 1980 року), котра має на меті підбити підсумки виконання Гельсінкського Прикінцевого Акту.

До Мадриду ще рік з місяцем, а комуністичний світ розпочав роботу, щоб обернути цю нараду на величезне ошуканство. Приїзд польського верховоди Е. Герека до Парижу та його переговори з Валері Жіскар Д'Естеном — це поодинока вершина того величезного пропагандивного айсбергу, що його запустив комуністичний світ.

Влада СССР розраховує зробити Мадрид безрезультатним. Домогтися, щоб і після Мадриду все лишалось, як є. ЦЬОГО ДОПУСТИТИ НЕ МОЖНА. Представництво Української Гельсінкської групи, за дорученням Групи, започатковує, спільно з Американською Гельсінкською групсою і з правозахисниками всіх Гельсінкських країн, акцію "ПРАВОЗАХИСНИЙ МАДРИД".

МЕТА: 1. Якнайширше розголосувати порушення прав людини в Советському Союзі, особливо в Україні.

2. Мобілізувати світову суспільну опінію проти закритих засідань на Мадридській нараді; вся нарада повинна пройти на очах народів світу, щоб вони бачили — хто і як обстоює.

3. Домагатись через відповідну мобілізацію світової опінії:

— негайного звільнення ув'язнених членів Гельсінкської групи;

— загальної політичної амністії;

— відкритої заяви від усієї наради і урядів країн, які підписали Прикінцевий Акт, про те, що всі громадяни цих країн мають право перевіряти свої уряди, як вони виконують Гельсінкські угоди.

Щоб представництво Української Гельсінкської Групи могло ефективно брати участь у цій акції, нам потрібна допомога.

I. ОСОБИСТА УЧАСТЬ БАГАТЬОХ ЛЮДЕЙ В АКЦІЇ, З ТИМ, ЩОБ ТВОРИТИ СУСПІЛЬНУ ОПІНІЮ І ВПЛИВАТИ НА УРЯДИ і

II. ГРОШОВА ДОПОМОГА.

Ми закликаємо Вас:

Творити групи для підтримки акції "ПРАВОЗАХИСНИЙ МАДРИД".

Посилати гроші на адресу:

Ukrainian Helsinki Group
P. O. Box 770, Cooper Station
New York, N. Y. 10003, USA

або

Ukrainian Orthodox Federal Credit Union
P. O. Box 160, Cooper Station
New York, N. Y. 10003, USA
Acct. Ukrainian Helsinki Group

Петро Григоренко
Леонід Плющ

Петро Вінс

Віктор Боровський
Зінаїда Григоренко

Раїса Мороз

Айше Сейтмуратова

Надія Світлична

Микола Шаригін-Будуляк

Борис АНТОНЕНКО-ДАВИДОВИЧ*)

Я ВИРУШАЮ НА ПОЛЮВАННЯ

(Уривок із мисливської поеми "Семен Іванович
Пальоха")

З того часу, як я став мисливцем, найкращі літні місяці втратили для мене свою ціну: вони заборонені для полювання. Червень і липень для мене тягнуться в напруженому чеканні, бо лише першого серпня я зможу по-справжньому взятися за рушницю. Але моя ловецька пристрасть про кідається геть далеко раніш.

Скоро почнеться на Дніпрі скрес і визволений Славута понесе на своїх потужних вільних грудях розтрощені крижані кайдани до Чорного моря, мене охоплює незрозуміле хвилювання. Чи то березень зненацька нагадав мені, що за літами, за весняними водами мчать у неповоротну далечину десь і мої роки, чи то мені стало шкода моїх весен, чи ще щось. А втім, високо в небі чути бентежний клекіт. То летять журавлі. Але не журні жалібні стогони:

Чути "кру, кру, кру",
В чужині умру;
Заки море перелечу,
Крилоњка зітру...—

долинають із високості, а — радісні, заклопотані поклики зморених, далеких мандрівників, що повертаються на свою землю. Вони сповнені турбот за нові оселі, за нові гнізда, за свою кохану, за майбутніх безпорадних нащадків, що, клащаючи непевними дзьобами, без угаву просять їсти. Немов вертаються вони до нового оновленого життя. Щасливі птиці! І шкода, що високий мур кам'яниць сховав від моїх счей тріпотливий журавлиний шнур...

Навесні мені часто сняться болота. Сумні, забуті, покинуті, вони оживають тепер знову. Там день у день прилітають веселі вигнанці, ѹ на неприглядних трясовинах буяє молоде відродження. Кулики, чирята, крижні, валюшні, бекаси, дупелі поспішають щодуж на старі зaimанища. Я завжди з насолодою і якоюсь незрозумілою тривогою читаю коротеньку газетну хроніку "Рух весни", де подають щоденні звіти за приліт птахів. У тих сухих словах мені вчувається тріпотливий струмінь вічного, нездоланного життя.

Прилетіли птахи! Весна!...

Полювання для мене починається не з першого серпня. Ще тридцятого липня я дістаю, після піврічної перерви, свої мисливські причандали, сідаю на дві години набивати порожні гільзи, і це фактично є вже початок полювання. Вистріляні торішні набої, порох, шріт і навіть маленька бля-

шана мірочка, ѹ барклай одгонять мені тими ловецькими просторами. І я не знаю, чи я вкладаю в яку іншу роботу стільки любові, дбайливості й старання, як у нескладне, механічне набивання гільз. У кожному готовому набої — не тільки витрачена моя енергія, а ѹ якась невловима частка самого мене; з цими набоями я вийду на болота ѹ озера, і кожний постріл їхній буде як молодий крик моєї нестремної, дикої радості.

Я переживаю полювання вже коло свого письмового столу, де рукописи, словники й недочіткі книжки боязко поступилися перед зухвалими шеренгами готових набоїв і ворохом мисливського начиння. Я навіть почиваю якусь гіркоту певдоволення, що все вже готово і робити, власне, немає чого. Але, щоб уздовжити, бодай хоч трохи, той зв'язок із післязавтрішніми болотами, я ще раз переглядаю мій патронаш, переміщаю в ньому набої з різними номерами шроту і переклидаю за плече ягдаш, вдесяте зазирнувши в цівки рушниці. Вони ідеально чисті. Ані порошинки на благородному блиску металу. Тепер уже абсолютно нема чого робити й мені лишається тільки спати. Та мені довго не спиться. За вікном до міста вдираються перші таємничі вістуни літнього ранку, а мої безсонні очі вткнулися у темні померки стелі. І здається мені, що в темряві виступають обриси оситнягу і пружні зелені стеблини загадково воруваються...

Пароплав іде о четвертій по полудні, і я ще маю досить часу працювати. Та то омана: я надарма нарізав із десяток паперових аркушів і взявся за перо — перо тримтіть у моїй руці, і перший рядок так награмузляно, що я не можу впізнати свого письма, а моя думка сполохано кружляє широкими просторами, не годна зосередитися на тексті перекладу. Я працювати не можу, бо я відчуваю вже далеку замріяну далечину і небо викотило на всю велич розпечено сонце, обіцяючи на завтра добру годину. Я непомітно загаюю час на дурниці, поки в двері не стукають похапливі кулаки. Це Вадим і Гордій, мої щирі мисливські приятелі. Вадим — експансивність, Гордій — флегма. Вадим цибатий, Гордій присадкуватий. Мені випадає середина — бути ѹ тим, і тим, щоб завершити злагоду ѹ гармонію нашого невеликого товариства. А втім, вони обидва зараз — піднесення, і я долучаю до неї своє, чисто як у дитини, захоплення, що нараз вибуває в мені з потрійною силою, коли я сквално застібаю ремінь патронаша й перекидаю за плече ягдаш. Наші чоботи стукають пішоходами лункою, наші кроки сягністі, ѹ хода весела. І я, далі, не уявляю, чи є така сила, що могла б спинити нас зараз і завернути додому. Ми в трьох — спрагла жага ѹ рвучкий рух уперед, мерщій до пароплава, далі — Дністром, до Семенової хати ѹ — на болота.

*) 5 серпня ц.р. Борисові Антоненку-Давидовичу, видатному українському письменникові і громадянинові сповнилося 80 років життя. Вітаємо його.

І глянути на цих збадьорілих, радісних хлопців, що йдуть поруч мене (та й які вони хлопці! На селі вони давно були б уже "чоловіками"), — хіба поймеш віри, що це, власне, своєрідні, так би мовити, а все ж — убивці. Завтра вони вбиватимуть маленькі пернаті створіння, що сьогодні й гадки не мають про небезпеку й мирно хлюпостають поміж різаком і лататтям. Ах, ця вічна проблема вбивства! Хай замовкнуть нерозважні гуманісти, що волають проти дикунства полювання, але залюбки споживають зовсім безборонні й довірливі свійські кури та качки. Яка, зрештою, різниця — чи я бив, чи вбив хто інший, коли сам я їм м'ясо й тим самим сприяю вбивству... Коли я вперше побував на бойнях, мені здалося, що різники мають бути конче дефективними. Людина, що раз у раз устромлює ножа в горло підв'язаної догори ногами, очманілої корови, гдав я, повинна мати якусь психічну травму. Закони охорони праці повинні були б, здається, вважати різниковий фах за психічно шкідливий, і діти, до яких повертається ввечері після скривавленого дня різник, мусіли б жахатися свого страшного батька. Та все це теревені. На різникове сумління не падає жодної краплини корсв'ячої крові, і він почуває себе не гірше від того робітника боєнь, що виймає з теплого ще коров'ячого тулуба тельбухи або вантажить заморожене м'ясо у вагони коло пакгаузі.

Та облишмо цю хистку філософію. Не на часі вона, й не нам, обважнілим від нашого мисливського риштунку й сповнених ущерть, що аж через вінця ллеться, життєвої радості, не нам розв'язувати ці питання. Скажемо правду: ми йдемо полювати, цебто стріляти тварин. І мене не вражають хижакькі блиски, що займаються ще тут, на міських вулицях, не тільки у Вадимових очах, а й у мирного, трохи навіть, як на мисливця, млявого Гордія. Полювання — це одчинена брама для приспаних, прадавніх атавізмів, це — поворот до примітиву. Воно позначається і в нашій мові: скоро я зачинив за собою двері й вийшов на вулицю, як моя лексика швидко біdnіє, поступаючись перед нечленоподільними звуками, а в інтонації чуються знайомі хрипкі ноти неперевершеного дядька Семена. І цей дядько Семен, що, здається, міг би прекрасно правити в антропологічних сховищах за живого експоната з сивої давнини, троїться зараз і воскресає в кожному з нас. Але дядькові Семенові ми присвятимо окремий розділ. Він вартий того.

ЦАРСТВО НЕБЕСНЕ
БЛ. П. МАРІЇ ЗИНОВІВНІ КРИВОЛАП

Нежай американська земля буде Їй легкою.
Синові Юрієві з родиною висловлюємо наше щиро сердечне співчуття.

Марія і Григорій РОМАНЕНКИ

КОНКУРСИ

З нагоди 30-ти ліття ОДУМ-у Ц. К. ОДУМ-у проголошує наступні конкурси:

- A. ЮВІЛЕЙНА ЕМБЛЕМА (яка буде вживатися на поштових значках, ювілейних конвертах і т. д.)
перша нагорода — 100.00 дол.
друга нагорода — 25.00 дол.
третя нагорода — грамота
- B. СЛОВА МАРШУ ВИХОВНИКІВ ЮНОГО ОДУМ-у
перша нагорода — 100.00 дол.
друга нагорода — 25.00 дол.
третя нагорода — грамота
- B. МУЗИКА МАРШУ ВИХОВНИКІВ ЮНОГО ОДУМ-у
перша нагорода — 100.00 дол.
друга нагорода — 25.00 дол.
третя нагорода — грамота
- G. КОРОТКА ІСТОРІЯ ОДУМ-у
перша нагорода — 100.00 дол.
друга нагорода — 25.00 дол.
третя нагорода — грамота
- G. КЛИЧ (гасло) — 30-ти ЛІТТЯ ОДУМ-у
перша нагорода — 25.00 дол.
друга нагорода — 10.00 дол.
третя нагорода — грамота

Всі проекти мають бути вислані на адресу
ОЛЕКСІЯ ПОШИВАНИКА СВП
(Перший заступник Голови Ц. К. ОДУМ-у)

до 31-го січня 1980 р.

O. Poszewanyk
5240 N. LeClaire Ave.
Chicago, Illinois 60630, USA

МОЛОДЬ — МАЙБУТНЄ НАЦІЇ.

Допомагайте молоді морально і матеріально. ОДУМ потребує Вашої допомоги!

І глянути на цих збадьорілих, радісних хлопців, що йдуть поруч мене (та й які вони хлопці! На селі вони давно були б уже "чоловіками"), — хіба поймеш віри, що це, власне, своєрідні, так би мовити, а все ж — убивці. Завтра вони вбиватимуть маленькі пернаті створіння, що сьогодні й гадки не мають про небезпеку й мирно хлюпостають поміж різаком і лататтям. Ах, ця вічна проблема вбивства! Хай замовкнуть нерозважні гуманісти, що волають проти дикунства полювання, але залюбки споживають зовсім безборонні й довірливі свійські кури та качки. Яка, зрештою, різниця — чи я бив, чи вбив хто інший, коли сам я їм м'ясо й тим самим сприяю вбивству... Коли я вперше побував на бойнях, мені здалося, що різники мають бути конче дефективними. Людина, що раз у раз устромлює ножа в горло підв'язаної догори ногами, очманілої корови, гдав я, повинна мати якусь психічну травму. Закони охорони праці повинні були б, здається, вважати різниковий фах за психічно шкідливий, і діти, до яких повертається ввечері після скривавленого дня різник, мусіли б жахатися свого страшного батька. Та все це теревені. На різникове сумління не падає жодної краплини корсв'ячої крові, і він почуває себе не гірше від того робітника боєнь, що виймає з теплого ще коров'ячого тулуба тельбухи або вантажить заморожене м'ясо у вагони коло пакгаузі.

Та облишмо цю хистку філософію. Не на часі вона, й не нам, обважнілим від нашого мисливського риштунку й сповнених ущерть, що аж через вінця ллеться, життєвої радості, не нам розв'язувати ці питання. Скажемо правду: ми йдемо полювати, цебто стріляти тварин. І мене не вражають хижакькі блиски, що займаються ще тут, на міських вулицях, не тільки у Вадимових очах, а й у мирного, трохи навіть, як на мисливця, млявого Гордія. Полювання — це одчинена брама для приспаних, прадавніх атавізмів, це — поворот до примітиву. Воно позначається і в нашій мові: скоро я зачинив за собою двері й вийшов на вулицю, як моя лексика швидко біdnіє, поступаючись перед нечленоподільними звуками, а в інтонації чуються знайомі хрипкі ноти неперевершеного дядька Семена. І цей дядько Семен, що, здається, міг би прекрасно правити в антропологічних сховищах за живого експоната з сивої давнини, троїться зараз і воскресає в кожному з нас. Але дядькові Семенові ми присвятимо окремий розділ. Він вартий того.

ЦАРСТВО НЕБЕСНЕ
БЛ. П. МАРІЇ ЗИНОВІВНІ КРИВОЛАП

Нежай американська земля буде Їй легкою.
Синові Юрієві з родиною висловлюємо наше щиро сердечне співчуття.

Марія і Григорій РОМАНЕНКИ

КОНКУРСИ

З нагоди 30-ти ліття ОДУМ-у Ц. К. ОДУМ-у проголошує наступні конкурси:

- A. ЮВІЛЕЙНА ЕМБЛЕМА (яка буде вживатися на поштових значках, ювілейних конвертах і т. д.)
перша нагорода — 100.00 дол.
друга нагорода — 25.00 дол.
третя нагорода — грамота
- B. СЛОВА МАРШУ ВИХОВНИКІВ ЮНОГО ОДУМ-у
перша нагорода — 100.00 дол.
друга нагорода — 25.00 дол.
третя нагорода — грамота
- B. МУЗИКА МАРШУ ВИХОВНИКІВ ЮНОГО ОДУМ-у
перша нагорода — 100.00 дол.
друга нагорода — 25.00 дол.
третя нагорода — грамота
- G. КОРОТКА ІСТОРІЯ ОДУМ-у
перша нагорода — 100.00 дол.
друга нагорода — 25.00 дол.
третя нагорода — грамота
- G. КЛИЧ (гасло) — 30-ти ЛІТТЯ ОДУМ-у
перша нагорода — 25.00 дол.
друга нагорода — 10.00 дол.
третя нагорода — грамота

Всі проекти мають бути вислані на адресу
ОЛЕКСІЯ ПОШИВАНИКА СВП
(Перший заступник Голови Ц. К. ОДУМ-у)

до 31-го січня 1980 р.

O. Poszewanyk
5240 N. LeClaire Ave.
Chicago, Illinois 60630, USA

МОЛОДЬ — МАЙБУТНЄ НАЦІЇ.

Допомагайте молоді морально і матеріально. ОДУМ потребує Вашої допомоги!

Сергій ГОЛУБЕНКО

ФРАНЦУЗЬКИЙ МИСТЕЦЬ, ЩО ПРОСЛАВИВ УКРАЇНУ НА ВВЕСЬ СВІТ

З нагоди 285-ліття народження Франсуа-Марі Вольтера

Весь культурний світ відзначав в минулім році 200 роковини Смерти Вольтера, а в цім місяці знову вшанує його пам'ять у зв'язку з 285-літнім ювілеєм народження.

Лише українська суспільність у вільному світі обійшла або повною мовчанкою або дуже скромними згадками ці знаменні річниці, хоч найвидатніший культурний діяч Европи XVIII-го століття, філософ, поет, драматург, повістяр, публіцист Вольтер ставився з зацікавленням до української проблеми і в своїй історичній монографії про Карла XII спопуляризував Україну і гетьмана Мазепу на цілий світ та започаткував довгу шеренгу літературних творів про нашого гетьмана в письменстві різних народів Европи і Америки, і тому заслужив на більшу увагу, ніж на ту, якою він дотепер у нас користувався.

Франсуа-Марі (майбутній Вольтер), син нотаря, згодом працівника рахівничої палати Аруе народився 21-го листопада 1694 року в Парижі, в час великого зламу в поглядах, тонах і смаках французького суспільства, яке тоді вже встигло переконатись у фальші та люзорності близкучісі доби Короля — Сонця і прагнуло повної обнови.

Вплив цього переходного періоду віразно відчував і юний Франсуа-Марі в повсякденних обставинах свого життя. Невеличкий сальон батька задержував у мініятюрі великосвітські етікети і звички, притаманну двірським колам шанобливість до жінок, іронічне сприймання навколоїшніх подій, серед відвідувачів сальону панувала весела винахідливість, ширілись дотепні гостроти. Загальний тон товариству завдавали не господар чи господиня сальону, але абат — вірштоврець

мічних, етимологічних тощо, енциклопедій, підручників історії України, правдивої історії української літератури і інших.

Українська еміграція є дуже важливою тим, що вона надає розголосу усім подіям в Україні, інформує про них Захід, і таким чином зацікавлює Україною світ. На це повинна бути спрямована вся діяльність української еміграції. Неостаннє значення має й матеріальна допомога для політичних в'язнів, засланців та їхніх родин.

П. Як ви дивитесь на майбутній розвиток поїзд в ССР?

В. На мій погляд, економічно-соціальні труднощі на просторах усього Союзу будуть тільки поглиблюватися, які на неросійських територіях загострять національні проблеми. В остаточній фазі це доведе до розчленування ССР. Французька дослідниця (Елен Карер д'Анкос — прим. ред.) мала рацію пророкуючи, що імперія три-щить.

(Українське Слово", вересень 1979, ч.1972)

Шатонеф, ще кілька поетів і колись впливова двірська фаворитка Нінона де-Лянкльо, тоді вже жінка поважного віку. Під враженням цього оточення зростав і формувався фізично слабий, але не по роках розвинений хлопець, спостережливий, цікавий до знань, що з дитячих років захоплювався віршами, вивчав їх напам'ять, а від 7 років почав сам писати поезії, а згодом і трагедії.

Відданий після смерти матері до аристократичної езуїтської колегії в Сен-Люї юнак не занедбав своїх літературних уподобань, відзначається великою дотепністю, вдалими експериментами і каламбурами, писав епіграми, складав багато віршів, робив переклади з Анакреона та інших старовинних грецьких поетів, створив трагедію "Амуліос і Нюмітор", але пізніше розчарувався в ній і знищив.

Шістнадцятилітнім юнаком він скінчив колегію, залишаючи добре спогади про своїх вчителів-ченців, і пізніше не раз надсилав їм свої твори для оцінки. Захоплюючись усе більше письменством, він не хотів обирати собі якоїсь іншої професії і, лише поступаючись бажанню батька, почав студіювати право. Своєї письменницької праці він не трактував поважно і дивився на неї не як на громадську службу чи мистецьку творчість, а радше як на епікурейську розвагу.

В оточенні старих абатів, сановників він пише сатири, обдумує пляни більших історичних творів, не зупиняється перед критикою несправедливостей короля і двору.

На початку регентства за два обвинувальні вірші проти правлячої верхівки молодий поет знає перших утисків, його висилають з Парижу і в 1717 році за епіграму ча регента ув'язнюють у Бастилії. Репресії не лякають завзятця. У відповідь на них він демонстративно виспівує законність, пошану до волі думки, з великою силою, але витончено-шляхетно виступає проти сваволі, деспотизму, темряви, некультурності, забобонів, з недавнього епікурея стає пропагатором визвольних ідей.

У тюрмі в 1718 році молодий в'язень пише трагедію "Едип", використовуючи старий грецький міт для пропаганди сучасних просвітніх ідей. Цей твір було видано під вигаданим прізвищем Вольтера, яке відтоді збереглось за автором навіжди.

Вперше поставленій в 1718 році "Едип" спровокував величезне враження на глядачів своїми викривленими нападами на жерців і царів — прототипів сучасної авторові правлячої кліки. Вірші з трагедії вивчалися напам'ять. Вона виставлялась 45 разів. Думки глядачів щодо неї поділились: одні були згідні з висловленими в трагедії ідеями, інші не погоджувались. Ця розбіжність оці-

нок створила цілу літературу і обумовила вихід у 1722 році збірки "За і проти".

Наступний твір, велика поема "Ліга або Генрих Великий" (1723, доповнене видання 1728) розкривала ідеал освіченої монархії. Сучасному суспільству Вольтер протиставляв мужню відвагу минулого, релігійним устискам — свободу сумління, новітнім володарям — ідеалізованого Генриха IV. Поруч з реальними історичними героями виступали в поемі також абстрактні алегоричні постаті: Істина, Фанатизм, Розбрать, Любов.

Таємно надрукована в 1723 році в Руані поема була привезена до Парижу та розійшлась у безлічі примірників, передруковувалась і за кордоном та від лондонського видання одержала назву "Генріяд".

Після сутічки з Шевальє де-Роаном Вольтер у 1725 році вдруге опиняється в Бастилії, звідки його звільняють під умовою виїзду до Англії.

Роки, проведені там (1726-1729) письменник використав на вивчення політичного та громадського життя британців, їх Церкви, науки, літератури. Він швидко опановує англійську мову і нав'язує дружні звязки з видатними британськими політиками, письменниками.

Свобода, яка панувала в Англії, відсутність реакції приваблювали Вольтера. Він виступав і як публіцист, популяризував відкриття Ньютона, завжди був оборонцем волі, засуджував релігійний фанатизм і забобони. В Лондоні в 1726-1728 роках Вольтер збирає в счевидців матеріали для історії короля Швеції Карла XII, до військових подвигів якого завжди ставився з замилуванням.

Повернувшись з Англії, Вольтер у Парижі в 1729 році поринає в працю над історичною монографією, присвяченою цьому королеві. У висліді довгих зусиль і вивчення численних документів, у 1731 році вийшов у Руані знаменитий твір "Історія Карла XII", в якій Вольтер подав цілий життєвий шлях і походи шведського короля-лицаря і полководця. Дві сторінки у своєму творі автор присвячує виключно Україні та особі гетьмана Івана Мазепи — бойового союзника шведів. Він вміщує багато різних відомостей про Україну, виявляючи до неї велике зацікавлення.

Свій опис України розпочинає Вольтер називнням географічних даних про її місце на східньоєвропейському суходолі. Торкаючись характеристики самої України, Вольтер насамперед наголошує її волелюбність: "Україна завжди працнула до свободи, але оточена Москвою, Туреччиною і Польщею вона примушена була шукати собі протектора в одній з тих держав. Україна піддалась спочатку Польщі, яка поводилася з нею зовсім як з поневоленою країною, відтак піддалась Московитові, що уярмлював її неначе рабів, як це завжди є звичаєм у Московитів. Спочатку користувались українці привілеєм обирати собі володаря під назвою гетьмана, але іх скоро позбавили того права і гетьмана стала призначати Москва".

Оповідаючи про волелюбність українського народу, Вольтер наводить такий факт: "Одного разу, коли Мазепа був у Москві, звернувся до нього цар, щоб він поміг зробити козаків більш

залежними. Мазепа відповів, що становище України і характер її нації є непереможні для здійснення царських плянів. П'яний цар назвав Мазепу зрадником і загрозив, що посадить його на паль. Повернувшись на Україну, Мазепа вирішив повстати. Він хотів стати незалежним володарем і створити могутнє королівство з України та відламків Росії".

Змальовуючи постать гетьмана Мазепи, Вольтер спиняється на його величному державному досвіді, мужності, лицарській шляхетності, вірності даному слову і стверджує: "Це була відважна людина, далекозора, невтомна в праці, хоч поважного віку".

Про взаємини Мазепи з королем Карлом Вольтер зазначує, що Мазепа "приніс королеві надію на підтримку своїм розумом у тій невідомій країні та любов усіх козаків, що роззлющені на московитів, прибували у шведський табір... Один лише козацький володар Мазепа дав змогу втриматись шведам. Без його допомоги шведська армія загинула б від голоду та мізерії. Цар запропонував Мазепі повернутись під його владу, але козак залишився вірний своєму союзникові".

Своєю працею Вольтер привернув увагу світу до майже нікому не знатої України, про яку у Франції перед тим знали лише з книги французького інженера Бопляна, що на запрошення польського уряду будував фортецю Кодак у першій половині XVII століття. Перше видання історії Карла XII було затримане поліцією.

На драматичних творах Вольтера позначився вплив Шекспіра, який завжди захоплював його своєю геніальністю та широтою мислення. Під цим впливом пише Вольтер у 1731 році трагедію "Брут", пройняту республіканськими настроями, а в 1732 році — свою найкращу трагедію "Зайра", сюжет якої нагадує "Отелло" Шекспіра, але має іншу ідею — конфлікт гуманного почуття з забобонами — і позначається великою пристрастістю та красою вірша.

Створені в 1733 році "Філософські листи" у формі жартівливої розповіді цікавого мандрівника змальовують головні сторони ліберального устрою Англії. Вольтер унікає порівняння його з французьким устроєм, але саме зображення викликало в читачів незадоволення до французьких порядків і збуджувало бажання реформ. Ієрше видання вийшло в 1733 році в Лондоні, друге — в Руані. Це французьке видання в 1734 році спалив кат за вироком парламенту, як книгу "противну релігії, добрим звичаям і повазі до влади".

Вольтер видає в 1734 році "Трактат про метафізику", протягом 1736 року пише трагедії "Смерть Цезаря" та "Альзіра або американці" і поему "Світська людина", в цей час знайомиться зі спадковим пруським принцом, 22-літнім Фридрихом. Його "Роз'яснення основ Ньютонозої філософії" (1738) започатковують рух у французькій науці, що призвів до енциклопедії. Свої філософські ідеї пропагує Вольтер і в поезіях, пише "Міркування у віршах про людину" (1739).

Виступаючи з усе більшим запалом на захист природних прав людини він створює трагедію "Фанатизм або Магомет" (1741), в якій, пере-

носячи дію на Схід і пов'язуючи з історією зародження одної з найчисленніших релігій людства, розробляє питання віротерпимості, обороняє віру простих людей, яка не потребує догматів та обрядів, повстає проти властолюбства, що карає найменші прояви самостійності у влаштуванні Церкви.

У філософській повісті "Мерона" (1743) Вольтер засуджує забобони та фев达尔ні порядки.

Слава і впливи його все зростали. Двір хотів використати талант письменника для своїх інтересів. Мріючи сам про кар'єру, про вплив на дипломатію, Вольтер також шукав зв'язків з двором, з Людовіком XV і його фавориткою Жанною Антуантою Помпадур. Спочатку при дворі він мав успіхи і був призначений камергером, у 1745 році став королівським історіографом, створив поему "Битва коло Фонтену" (1745), в якій славив старе французьке вельможне панство і перемогу за Людовіка XV, складав теж народні пісні і оди.

Але король належно не цінив поезій Вольтера, вірші на честь маркізи Помпадур ображували королеву, а епіграмами були незадоволені вельможі і незабаром Вольтер був усунений від двору. Проте авторитет його все збільшувався. Від 1746 року він став членом французької Академії, в тому самому 1746 році був обраний почесним членом Російської Академії Наук. У 1747 році росіяни просили його написати "Історію Росії за Петра Великого", матеріяли для якої надсилали йому з Петербурга.

Після одної неприємної сутички через карти у великосвітському товаристві Вольтер у цілях самозбереження виїхав на якийсь час з Парижу і оселився в маєтку аристократки, своєї приятельки, писав там новелі і повісті, розробляв старі сюжети. Повість "Мемнон або людська мудрість" (1747) та інші розкрили його талант і як повістяря.

Згодом Вольтер запізнувся в Парижі з маркізою дю-Шатле, що не мала щастя в подружньому житті. Захоплена талановитим письменником вона привела його до свого замку Сіре на кордоні Льотарінгії, де мала велику бібліотеку, хатній театр і часто приймала різних культурних діячів. Тут у затишних сільських обставинах вона і Вольтер разом стали вивчати праці англійських натуралістів, філософів та математиків і загальноприступно викладали їх думки у п'єсах для хатнього театру. В 1748 році Вольтер пише філософську повість "Задич або Доля", викриваючи забобони та фев达尔ні порядки, і трагедію "Семираміда", де під впливом Шекспірового "Гамлета" подає появу тіні.

Наслідний прусський принц Фридрих, який від 1736 року нав'язав з Вольтером листування, наддав йому для розгляду свої твори і хотів з ним зустрітись, тепер зі вступом на престол запросив його до себе настало.

Саме в цей час померла маркіза дю-Шатле і загострились непорозуміння з королем. Вольтер прийняв запрошення і переїхав до Берліну.

На початку трьох проведених там років (1750-1753) він був очарований прусським двором, роз-

горнув широку літературну працю, писав "Вік Людовіка XIV", вірші, трагедію "Врятований Рим" (1752), повість "Загір Мікромегас" (1752), вислав Жанові - Леронові Далямберові перший виклад до Енциклопедії. Пізніше письменник побачив, що від нього у дворі чекають поступок та підкорення вищій владі та примхам, і не стримався від насмішок, у своїх "Мемуарах" висміяв казарменний прусський режим і по трьох роках змушеній був опустити Берлін.

Уже після його від'їзу Фридрих пригадав, що у Вольтера лишились його вірші та одна поема, що могла осмішити короля, і вислав за Вольтером погоню, яка у Франкфурті на Майні, мимо того, що це було вільне місто, затримала письменника, обшукала і понад місяць тримала в ув'язненні.

Оваційно привітаній скрізь у Німеччині як противник сваволі Фридриха Вольтер проте не міг там залишитись з причин особистої безпеки, а Франція з дружби з Фридрихом не дозволяла йому в'їхати в Париж.

Вольтер оселюється у Швейцарії, у придбаному маєтку "Відрядне" коло Женеви і проводить там чотири роки (1754-1758). В цей час він пише поему "Орлеанська дівственниця" (1758, Париж, перше видання анонімове; 1762, авторське видання з деякими пом'якшеннями), де заперечує появу геройні як чудо і у формі пародії піддає критиці дворянство, короля, духівництво, Церкву та її різні догмати. Про історичний подвиг Жанни д'Арк пізніше він писав з пошаною у статті про неї у "Філософському словнику" і в нотатах у "Досвіді про загальну історію і про звичаї та дух народів". Написав Вольтер також трагедію "Китайська сирота" (1755), а в своїх поемах "Поема про природний закон" і "Поема про загибелі Лісабону" (обидві 1756) висловив оптимістичний погляд, що розвиток людства іде до кращого майбутнього.

В 1756 році Вольтер розпочав велику працю "Досвід про загальну історію і про звичаї та дух народів", яку скінчив щойно в 1769 році. Це була одна з перших книг в Європі по філософії історії. Вольтер подав образ поступового руху всього людства, вплив племенних особливостей, релігійних і моральних наук на прогрес, кінцевою ме-

НАШЕ СПІВЧУТТЯ

ЦК ОДУМ-у, Головна Рада Коша СВ ОДУМ-у, Товариство Одумівських Приятелів Канади і Дирекція Оセルі "Україна"

висловлюють глибоке співчуття

**ВОЛОДИМИРОВІ ТИМОШЕНКУ
і Його Родині**

з приводу смерті Його Батька

бл. п. Олексія Гавrilовича Тимошенка

Нехай буде Йому Вічна Пам'ять між нами!

тою якого він вважав поширення освіти та гуманності і дав широкий опис всієї інтелектуальної діяльності і боротьби народів за їх права, висунув на чолове місце вивчення природничого середовища, соціальних відносин, історії торгівлі, винаходів, підкresлював, що злочини проти народів бувають суворо покарані. Соціальні лиха Вольтер розглядав, як наслідки потворної випадковості, сваволі, неуцтва, помилок окремих осіб та, стоячи на ґрунті історичного ідеалізму, вивчав історію як арену боротьби добра і зла, освіти й неуцтва, соціальну нерівність уважав звичайною та неминучою, але виступав проти сословних привілей, за рівність усіх перед законом, за висоту податків залежно від майна, за знесення кріпацтва. Він вмістив у своїй історії нотатку про Жанну д'Арк, високо оцінюючи її подвиг.

Пізніше Вольтер купив собі два маєтки Турне і Ферне на кордоні Франції та Женевської республіки і прожив у замку Ферне 20 років (від 1758 до 1778 року), не припиняючи своєї творчої діяльності.

В 1759 році він створює свою знамениту повість "Кандід або Оптиміст". Виведені в ній пригоди героя і його наставника Панглосса підтверджують одвічне розходження між дійсністю і думкою, ніби все, що діється, веде до кращого. У висновках автор вказує, що основним обов'язком мислячої людини є боротьба зі злом, поширення добра та освіти між людьми.

Своєю повістю Вольтер талановито і дотепно скриптував теорію наперед встановленої гармонії та її автора Готдеріда Вільгельма Лейбніца. Розвінчуючи філософію оптимізму, в якому Вольтер вбачав виправдання тогочасного соціального зла, він проте не втрачав віри в можливість зміни світу, хоч покищо панує сліпа доля і випадковість. Безглуздість оптимізму показав Вольтер на прикладі доктора Панглосса. Єдина мудрість виявилась у переконанні Кандіда, який багато перетерпів і стверджив, що людина покликана "обробляти свій сад". Це і було філософським висловом-закликом до активності всіх і кожного, або як сказав інший герой: "Треба працювати не думаючи".

Повість мала великий успіх серед читачів і за один рік витримала 8 видань. Спочатку називали її перекладом з німецького.

Писав Вольтер також трагедії, найвдалішою з яких був "Танкред" (1760), ліричні твори, віршовані сатири, спрямовані проти ворогів Просвіти "Еідак" і "Росіянин у Парижі" (обидві 1760), жартівливу поему "Пуселле" про Жанну д'Арк, у своїх епіграмах виявив велику силу іронії та сарказму, виступав проти своїх літературних противників.

Коли письменник П'єр Франсуа Демонтен, колишній езуїт, що вийшов з ордену і за часті бешкети та неподобства не раз опинявся у в'язниці і в Парижі в товаристві іншого письменника Елі Катрін Фрерона редактував різні журнали, критикував і оспівував багатьох письменників, зокрема енциклопедистів, Вольтер, що спочатку сприяв йому, пізніше спрямував на нього свої нещадні

епіграми, а проти Фрерона видав у 1761 році брошурну "Анекдоти про Фрерона".

Вольтер став одним з головних співробітників Енциклопедії, дописуючи особливо в розділі церковної історії, викривав марновірство і забобони, критикував феодальні порядки, видавав різні брошурі, памфлети, трактати часто без підпису або під ім'ям сільського священика чи англійського лікаря, написав також праці: "Республіканські ідеї" (1762), де поруч з ідеалом освіченої монархії висував ідею республікі як найбільш розумної форми державного устрою.

Ставши викривачем зла та несправедливостей, Вольтер засуджував жорстокості тогочасного кримінального законодавства, радів появі книги Беккарії "Про злочини і кари", що вимагала пом'якшення законів, виступав проти суворих судових вироків, апелював до громадської опінії Європи і здебільшого здобував успіхи в перегляді вироків і реабілітації незинно засуджених. Його брошура "Трактат про толерантність" (1763) була переведена на майже всі мови Європи.

У "Філософському словнику" (1764) Вольтер зібрав і переробив статті для Енциклопедії, зокрема дав дуже високу оцінку історичному подвигові Жанни д'Арк, незмінно виступав проти середньовічної сколастики, метафізичних систем і феодальної реакції, високо цінив і пропагував погляди англійських філософів Джона Локка та Ісаака Ньютона і французького — П'єра Бейля, не погоджувався з науковою про дуалізм, а не заперечував релігії і вважав потрібним зберегти її, вважав думку атрибутом матерії, який їй сповістив Бог.

У статті "Бог" для Енциклопедії Вольтер відкидав атеїзм, визнавав існування Бога як Первооснову, що надала матерії рух і здатність відчувати та мислити, намагався примирити наявність зла з існуванням Бога.

Виступав Вольтер і проти колоніалізму, підбиття недорозвинених народів, у памфлеті "Змови проти народів" (1766) засуджував загарбницькі війни, винищення тубільців Нового Світу і злочини "цивілізованих колонізаторів".

У романі "Простодушний" (1767) Вольтер зображені деспотизм і занепад абсолютної монархії, критикує хиби цивілізації з погляду звичайної людини, не кличе до втраченої простоти, як Руссо, а продовжує плекати надію на прогрес суспільства.

Вольтер пам'ятав сюжети, раніше використані, і часами повертається до них та перероблював для нових творів. Пам'ятав він і те, як багато працював над історією шведського короля Карла та про свої зацікавлення Україною. У листі до поета Жан-Баптиста-Армана де-Шуазеля 16 грудня 1767 року Вольтер писав: "Що не казали б, а над історією Карла XII я багато працював... Треба мати на увазі, що я був перший, хто писав про це. Наприклад про Україну. У нас знали тільки книжку Бопляна, але ж цю книжку написала людина, прихильна до поляків. За цей час Україна була за гетьмана Хмельницького майже незалежною державою, потім у союзі з Московитами... Я

в свій час багато збирав матеріалів про Мазепу¹⁾.

У романі "Вавилонська принцеса" (1768) Вольтер виводить не приватне життя героїв, а загальну філософську ідею про світ, підносить проблему всесвітнього зла, критикує тогоджасні суспільні порядки, суд і королівську владу.

Як оборонець справедливості Вольтер виступав проти кріпосної системи і в 1769 році писав від імені селян "Подання до всіх урядових осіб королівства" у справі полегшення становища кріпаків.

Вольтер підтримував жживі зв'язки з європейськими монархами та правителями, листувався зі шведським королем Густавом, з російською царицею Катериною, з ним відновив стосунки прусський король Фридрих II, при дворі якого письменник один час перебував. У своїх листах до Катерини Вольтер осипав її перебільшеними похвалами, очевидну іронію яких вона не добачала.

До Ферне, де мешкав Вольтер, стали прибувати звідусіль різні культурні діячі, як і всі пригнічені, приниженні, скривджені особистою долею і режимами своїх держав. Скоро з малого селища Ферне став квітучим містечком. У ньому знайшли пристановище женевські ремісники і робітники, що не мали повних прав на батьківщині. Під час голоду 1771 року Вольтер організував допомогу голодуючим. Він домігся скасування кріпацької залежності селян на монастирських землях, виступав за цілковите знесення кріпосного права, видав у 1775 році "Нотатку про повне скасування рабства у Франції" і до кінця життя був прибічником державної системи, опертої на живому розвитку народних сил. Ця діяльність привернула до Вольтера симпатії навіть його недавніх ворогів, зокрема Готхольда Ефраїна Лессінга.

У Ферне Вольтер заснував свій театр і писав для нього дальші драматичні твори: "Право сенійора", "Наніна", "Роєратник", у яких демократизував персонажів, у п'єсі "Шотландка" під іменем донощика Фрелона знову засудив одного зі своїх противників Френона.

Відчуваючи тугу за залишеним Парижем, Вольтер не раз намагався туди повернутись, але вільно не міг цього зробити. Врешті після смерті Людовіка XV в лютому 1778 року він залишив Ферне і поїхав до Парижу. На всюму зворотньому шляху його ентузіастично вітали маси людей, а в Парижі Вольтерові була зроблена тріумфальна зустріч. Двір негодував і хотів вислати назад непокірного письменника, але був безсилій це зробити, бо Вольтер увесі час перебував в оточенні видатних діячів науки, літератури та мистецтва, як і мас народу.

Академія влаштувала на честь Вольтера урочисте засідання. У французькому театрі дали почесну виставу, відновивши трагедію Вольтера "Ірен". Письменник сидів у льожі, в окруженні найгарніших красунь Парижу. Його запросили бути директором Академії і він почав працю над переробкою академічного словника.

Передбачаючи близьку смерть, Вольтер зробив формальну заяву про своє примирення з Церквою. Під час праці над академічним словником на першу літеру Вольтер 30 травня 1778 року помер.

Мимо його декларації про примирення з Церквою духовництво відмовилось від участі в похороні і письменник був похований без церковних обрядів в абатстві Сальєр на Шампані.

Під час Великої Французької Революції за ухвалою національних Зборів у 1791 році прах Вольтера був перенесений у Пантеон, національну усипальницю великих людей Франції. Його ім'ям названо паризьку набережну Театинців. Натомість у Росії з початком Революції у Франції видання творів Вольтера були припинені і невдачна Катерина, яку він хоч і удавано, але хвалив у своїх листах особливим указом проголосила його твори "шкідливими і сповненими розбещеності". В 1814 році ватага французьких реакціонерів знищила поховання Вольтера.

Роля і значення цього великого французького мислителя в розвитку громадської думки, в обстоані прав людини, зневажених феодальними порядками, у вимогах волі слова — величезна, його повні глибокого філософського змісту трагедії, поеми, повісті, трактати видатні своїми думками, як і силою своєї нищівної іронії та сатири, вони відіграли епохальну роль особливо в першій половині XVIII століття до виступу енциклопедистів і Руссо.

Слово Вольтера зазвучало з початком XIX-го століття в Італії, куди в час війн Наполеона були занесені принципи декларації прав людини та громадянина, в Англії противник Священного Союзу Байрон в октавах поеми про Чайльд-Гарольда прославив Вольтера і під його враженням написав поему "Мазепа", в Німеччині Гайнек відновив пам'ять Вольтера напередодні Березневої революції, а на порозі нашого століття Вольтерові традиції відновились у філософських романах Анатоля Франса.

Славнозвісна "Історія Карла XII" до кінця XIX століття витримала 100 видань. На Україні в 20-х — 30-х роках нашого століття була видана в різних перекладах повість "Кандід". Деякі Вольтерові твори перекладав також Максим Рильський.

КУПУЙТЕ ДОВГОГРАЮЧУ ПЛАСТИНКУ СТРУННОГО АНСАМБЛЮ ОДУМ-У В ЧІКАГО

в членів управи філії за 6.00 дол., або поштою,
висилаючи чек на 6.75 дол. на адресу:

The ODUM String Ensemble
3939 No. Ridgeway
Chicago, Illinois 60618, USA

¹⁾ Цей лист зберігається в бібліотеці Шантіллі в Парижі.

Яка є ваша ціль у житті?

Чи знаєте, чи ні, що ви хотіли б зробити з вашим життям, у вашій громаді є кваліфіковані та відчутливі люди, які можуть вам допомогти.

Якщо ви вже знаєте, чого ви бажаєте, особи такі як члени вашої місцевої Home and School Association, представники вашої місцевої Chamber of Commerce, дорадники з Canada Employment and Immigration, місцеві дорадники вищколення або координатори Ontario Career Action Program — можуть вам допомогти. Якщо ви все ще непевні про те, що бажаєте робити, поговоріть з вашим шкільним провідницьким радником, або дорадником місця. Ці люди можуть вам дати інформації про ряд можливостей вашої кар'єри; про деякі з них ви навіть не думали раніше.

Кінцеве рішення завжди залишається за вами, однак це не означає, що ви мусите самі його осiąгнути. На це є люди, які є зацікавлені тим, щоб вказати вам на те, як ви можете скоріше осiąгнути вашу ціль.

Якщо ви бажаєте більше інформацій про званеве вищколення, тільки відітніть цей купон у цьому оголошенні й вишиліть нам, а ми вам вишлемо список осіб, з якими ви сконтактуєтесь у вашій окрузі.

Під час "Онтарийського Тижня Кар'єри" (29-го жовтня — 4-го листопада) — включочітесь.

Зробіть так.

Secretariat for Social Development
Ontario Youth Secretariat
2nd Floor
700 Bay Street
Toronto, Ontario M5G 1Z6

Ontario

Yes I am interested in receiving more information on career education

Name _____

Address _____

City _____ Province _____

Postal Code _____

КОНКУРС ДЛЯ МОЛОДІ ФУНДАЦІЇ МАРУСІ БЕК

Конкурс для молоді "У пошукуванні України в англомовних виданнях" фундації Марусі Бек, який був проголошений на 1978 рік для української молоді у вільному світі, у віці від 16 до 20 років включно, закінчився постанововою Жюрі від 1-го вересня 1979 року. Постанова Жюрі відрazu ж була передана Комітетові цього конкурсу.

Завданням учасників конкурсу було зібрати з усіх доступних англомовних видань (українські англомовні видання не включалися), все, що в них писалося про Україну чи українців за цей рік, творячи з цього збірник. Свої збірники учасники мусіли вислати до Комітету не пізніше 30 березня 1979 року.

Жюрі у складі: мгр. Володимир Барап — голова, мгр. Віра Андрушків, мгр. Тетяна Гаєцька, інж. Іван Галич, мгр. Зенон Дяків, мгр. Таїса Розгін, д-р Валентина Савчук — члени, підвівши підсумки своїй праці, присудили нагороди слідуючим учасникам конкурсу:

1-шу нагороду — 500 дол. — Романові Васильину з Енціно, Каліфорнія.

2-гу нагороду — 200 дол. — Олександрові Прончіку з Асторії, Нью Йорк.

3-тю нагороду — 100 дол. — Донні Несторович з Ворен, Мічіген.

Відзначення — по 75 дол. — присуджено Тарасові Коновалу з Арлінгтон, Ілліной та Ірині Смік з Детройту, Мічіген.

Всі учасники конкурсу, які не отримали нагороди чи відзначення, дістануть від фундатора конкурсу д-р М. Бек, особисто, подарунок у формі книжки "Українці в Америці" М. Куропася з її власноручним підписом.

Жюрі ствердило, що чимало присланих збірників охоплюють багато матеріалу, добре опрацьовані та гарно оформлені.

Конкурс приніс надсподівані успіхи. Молодь, що взяла участь у ньому, пізнала як багато придається Україні уваги в англомовних виданнях і як насвітлюються українські проблеми. Це викликало бажання досліджувати українське питання, поширюючи свій національно-політичний світогляд та обізнаність, а здобуте знання використовувати у школі, університеті та скрізь, де потрібно, а то й необхідно.

На підставі листів, які отримав Комітет від учасників конкурсу, можна зробити висновок, що конкурс вони сприйняли, як щось нове, небудене, цікаве й корисне. Характеристичним є те, що в конкурсі взяла участь молодь здібна в навчанні, активна в школі та українському житті й, переважно, з дуже широким зацікавленням.

Надіслані на конкурс збірники залишаються власністю Комітету, який знаходиться у Детройті. Вони вже тепер мають документальну вартість для нас на чужині, а в майбутньому й для України — це започаткування архіву, який з продовженням конкурсу з року в рік, набере неподільної вартості для дослідників й істориків.

ОБ'ЄДНАННЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ (ОДУМ) В ЧІКАГО

запрошує всіх,
а зокрема, українську молодь, на

ЗУСТРІЧ НОВОГО 1980 РОКУ

в понеділок 31-го грудня 1979 року

CHATEAU RITZ у NILES

передмісті Чікаго, в одній з найкращих
заль при

9100 Milwaukee Avenue

ГРАТИМЕ НАЙКРАЩА НА АМЕРИКАНСЬКОМУ КОНТИНЕНТІ УКРАЇНСЬКА ОРКЕСТРА "ВЕСЕЛІ ЧАСИ"

Початок: 9-та година вечора

Врахувавши всі, високої якості, позитиви цього конкурсу, комітет постановив проголосити його на 1980 рік.

Вся заслуга, що конкурс для молоді "У пошукуванні України в англомовних виданнях" розпочато, належить видатній українській громадській діячці — славній Марусі Бек, записаний в історії Америки як перша жінка, яка була вибрана радною міста та стала виконуючим обов'язки мейора Детройту, а в нашій історії буде записано, що ця жінка була українка. Закінчивши свою блискучу адміністративну кар'єру, Маруся Бек повністю посвятила своє життя національно-політичному змаганню за визволення України з поневолення та громадській праці. Її фінансова жертвенність, до справжньої самопосвяти, відома українцям Америки десятки років.

Маруся Бек зродила ідею конкурсу, стала його фундатором, склавши 1100 дол., дала поштовх до створення комітету, особисто заохочувала молодь брати участь у конкурсі.

Продовжуючи конкурс для молоді під назвою "Україна в англомовних виданнях", комітет ухвалив надати йому імени Марусі Бек.

Комітет конкурсу для молоді фундації Марусі Бек:

проф. Марія Гарасевич — голова, дир. Петро Стасів — заступник, Христина Юзич — секретар, мгр. Іван Бек — фінансовий референт, дир. Степан Віхар, мгр. Олена Климишин, мгр. Валентина Мушинська, д-р Юрій Розгін.

ЧИ ВИ вже вирівняли залеглу передплату?

Якщо ні — зробіть це негайно!

В. ЧАПЛЕНКО

ДВОКРАПКОВА ПОШЕСТЬ У ЗАГОЛОВКАХ

Прикметник "двохрапкова" я утворив від назви розділового знаку "двохрапка". А "пошесть" я назвав це явище — уживання заголовків з двохрапкою — через те, що останніми роками у наших газетах стали дедалі частіше його уживати, дарма що воно невластиве українській пунктуації і виникло під впливом англійських заголовків такого типу. Характерно, що ті наши автори, які таких заголовків уживають, здебільшого всередині своїх текстів "двохрапкових" побудов не мають. А переконатися в тому, що таке вживання двохрапки в українській пунктуації чуже, можна, заглянувши до доброго підручника "Довідник з української орфографії та пунктуації", виданім у Києві 1964 р. (автори: А. Бурячок, Л. Пала-марчук, В. Русанівський, Н. Тоцька) або до "Курсу сучасної української літературної мови, II частина", Б. Кулика (Київ, 1961 р.).

Щоб переконатися в "пошеснім" (а не випадковім) характері цього явища, я почав, за звичкою мовознавця, такі випадки записувати, а остаточно вирішив про нього написати тоді, як побачив у березневім числі "Нових днів" (за цей 1979 рік) заголовок редакторової статті "Лід проламано (краче б "проламано" — В. Ч.): декларація представників російського руху оборони прав людини про національні права". Про "пошесній" характер цього заголовка свідчить те, що для визначення теми статті було б цілком досить другої його частини, дуже довгої й не дуже прозорої в побудові ("оборона прав людини... про національні права"), а образний вислів "лід проламано" можна б було використати в тексті.

Але тепер я наведу давніше записані випадки, що "заразили" й нашого редактора. Передусім подам англійський "зразок", типовий для такої синтаксичної побудови, як джерело цієї "пошести" в нашій журналістичній практиці. Ось коротеньке речення з нашої місцевої газети (в Нью Джерзі, США), що я його взяв із статті якоїсь Рут(и) Мігаленко (Ruth Mihalenko): "Latin: Lingua mortua". По-українському це заголовок виглядав би так: "Латина (латинська мова) — мертвa мova". Хоч у згаданім підручнику Б. Кулика сказано, що двохрапка й риска взаємозамінні знаки (хоч і додано: "рідше тире", стор. 268), але в цьому випадку двохрапка неможлива: тут рискою (русифікаційним "тире") позначено пропуск сполучки (рос. "связка", лат. copula), — у давнішому галицькому мовожитку тут замість риски мало б бути "є". Але така українська заміна "пошесної" двохрапки не в усіх випадках можлива. Напр., у заголовку доповіді Ю. Шевельова, який, до речі, чи й не започаткував цю "пошесь" в українській журналістиці, "Слов'янські мови: риси подібності і (?) — В. Ч.) відмінності" (оголошення в газ. "Свобода" з 7 грудня 1977 р. про його виступ в УВАН). Тут по-українському треба було б двохрапку замінити такою побудовою:

"Слов'янські мови, їхні (гірший варіант: "їх") риси (можна б і без "рис") подібності й відмінності". Ще гірше побудував він заголовок іншої своєї доповіді в УВАН: "Бути українським ученим: Василь Сімович" (оголошення в "Свободі" з 8 листопада 1978 р.). Я думаю, що цю ломиголовку навряд чи хтось із читачів "Свободи" міг зрозуміти. Признаюся, що й я, нечувши його доповіді, тільки здогадно можу думати, що він міг говорити про В. Сімовича як "пропащу силу" за галицьких умов для наукових працівників, бо він мусів заробляти на прожиття редактуванням мови в різних виданнях (напр., таких, як "Географія України" за ред. В. Кубайовича чи й у популярних часописах) замість щоб працювати наукою. Проте це тільки здогад.

А ось приклад з практики іншого "англізованого" українського автора проф. д-ра Петра Стерча: "Юліян Ревай: борець за кращу долю свого народу" ("Свобода" з 7 березня 1979 р.). Цей заголовок найкраще було б побудувати так: "Юліян Ревай як борець за кращу долю свого народу". Третій, уже, може, й не англізований, але "заражений" цією "пошесні" український журналіст І. Келрин написав такий заголовок: "Підхід до ССР: незнання, наївність, страх" ("Новий шлях" з 7 квітня 1979 р.). Цей заголовок найкраще звучав би по-українському в такій формі: "Незнання, наївність і страх у підході (у ставленні) до СРСР".

Але чи не "найяскравіший" приклад наслідування Ю. Шевельова дав теперішній голова НТШ Я. Падох, спорудивши, сказати б, готичний у дусі цієї "пошести" заголовок своєї доповіді: "Бути українським ученим у чужині: "Іван Борковський — дослідник празького королівського замку" (оголошення в "Свободі" з 2 травня 1979 р.). Адже тут цілком досить було б тільки другої частини цього заголовка, щоб український читач зрозумів, про що в цій доповіді буде мова!

Якщо Ю. Шевельов був "піонером" у започаткуванні цієї "пошести", то це можна пояснити тим, що йому на протязі десятиліттів доводилося думати говорити й писати по-англійському, а це автоматично привело до вілбиття цієї мовної "психіки" як у його українській мовній практиці. Чи не вперше він вжив такої побудови ще 1954 року в заголовку "Образ світу: між сном і статистикою" ("Нові дні", ч. 4). Про таке, чужомовне походження в нього цієї побудови може свідчити те, що про неї немає навіть згадки в його "Нарисі сучасної української літературної мови", виданої 1951 р. в Мюнхені (див. на стор. 119). У цьому підручнику він користується двохрапкою й рискою, згідно з традицією українського мовожитку.

А що нашим людям найбільше імпонують ті, хто працював у чужих університетах, то його й наслідують безкритично наші журналісти.

Василь СИМОНЕНКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛЕВ

Бубнявіють думки, проростають словами,
Їх пагіння бринить у завихреній днів.
Цілий тиждень ходжу і живу між левами,
Надаремно і місто називається Львів.

Є міста ренегати, є просто байстрията,
Є леви, що мурликають, ніби коти,
Божевільно безглаздо облизують грати,
Ще й пишаються з власної сліпоти.

Але думати про них я сьогодні не хочу,
Бо мені трішечки повезло:
Я побачив у Львові Шашкевича очі,
Кривоносові плечі, Франкове чоло.

Сивий Львове! Столице моєї мрії,
Епіцентр моїх радощів і надій,
Вибухає душа, я тебе розумію,
Але, Львове, хоч трішки мене зрозумій.

Я до тебе прийшов із захопленням сина
Від степів, де Славута легенду снує,
Щоби серце твоє одчайдушне левине
Краплю сили вдихнуло у серце мое.

“У ЦАРСТВІ КОРАЛІВ”

Книжка, про яку захоплено відгукнулася українська преса в цілому світі, вітаючи її появу. Шкільні, церковні та громадські діячі вказують на її виховну роль для молоді, а для дорослого читача вона буде джерелом інформації та духової насолоди.

Люксусове, кольорове видання. Найдешевший подарунок з будь-якої нагоди — тут чи за океаном. Книжка про Австралію та її чарівну природу українською мовою.

Ціна книжки: 5 астр. дол.

Замовлення приймають книгарні, кольпортери та видавництво:

UKRAINIAN AUSTRALIANA PUBLISHERS
P. O. Box 309 — Magill, 5072 — Sth. Australia

ВИСЛОВИ ПРО ЖИТТЕВІ ЦІЛІ ТА ПЕРЕКОНАННЯ.

Перемагай гнів — спокоєм, зло — добром, брешуна — правдою.

ДЖАМЕПАДА

*

Жінка без соромливості ніколи не бувас гарною.

Латинська приповідка

ЗОЛОТІ ДУМКИ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

ПРО ВІТЧИЗНУ

“В українську державність ми вірюємо, в її неминучості ми переконані. Для нас вона є, до певної міри, живою реальністю, бо ідею її носимо в серці, бо її духом і її потребами овіяні все життя”.

ПРО ІДЕЙНУ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

“Ми, органічна частина нашого народу, живемо одними думками, як і вся наша Батьківщина”.

ПРО СОЛІДАРНІСТЬ

“Перед нами великі завдання суспільного і державного будівництва, і кожен повинен віддати волю, душу і руки на службу цьому ділу”.

ПРО ЗАВДАННЯ ЕМІГРАЦІЇ

“Коли б там, в Україні Великій, відчули розбіжність політичної думки серед нашої еміграції, брак єдиної волі і праці громадянства на чужині, то це боляче відчула б наша нація і гостро засудила б нас за нашу дріб'язковість та малий розум у справах великої державної, загальнонаціональної важги”.

ПРО РОЛЮ КУЛЬТУРИ

“Учітесь, не гайте часу! Візьміть із закордонних вогнищ науки якнайбільше, перетворіть засвоєне і набуте якнайглибше! Пам'ятайте, що ви відновляєте давню і світлу традицію 16 і 17 віків нашої історії — безпосереднього контакту України з культурними країнами на грунті науки й освіти”...

Увага!

Увага!

КУПУЙТЕ ЗБІРКУ ПОЕЗІЙ

МИХАЙЛА СИТНИКА

ЦВІТ ПАПОРОТІ

Крім поезій, до збірки входять: стаття про творчість поета М. Вірного і бібліографія творів поета, складена інж. І. Лучковим.

Ціна книжки у твердій обкладинці \$6.50, у звичайній — \$5.00.

Замовлення з належною сумою слати на адресу:

Mr. H. KALMAN
376 Green Lane
Ewing, N. J. 08638, USA

Лариса РОГОВСЬКА

ІЗ ПРАЦІ "КОЗУБА"

(лютий 1978 — червень 1979)

Культурно - мистецьке товариство "Козуб" в Торонто, знову ор-ганізувало ряд вечорів, які слід відмітити.

За хронологічним порядком відбулися такі вечори:

Лютий: "ІСТАНБУЛ СЬОГОДНІ", доповідач — Михайло Гава. Перебуваючи під час літніх вакацій у Єгипті, Ізраїлі і Туреччині, доповідач призбирав багату колекцію "діяпозитивів" (прозір-рок), які використовується в шкільних бібліотеках Північного Торонто. Опис подорожі від міста Ефасу до Істанбулу дав змогу присутнім познайомитися із сучасним життям Туреччини і також з деякими історичними пам'ятками, які мають відношення до української історії.

Лютий: "НА АКТУАЛЬНІ ТЕМИ", доповідач — ред. Віра Ке. Коротким вступним словом доповідачка познайомила присутніх зі своєю біографією, якою зразу полонила слухачів, і гумористичними репліками приготувала їх до основної доповіді. В доповіді насвітлено негативні сторони нашої преси. Журналісти часто не мають в цій ділянці належної освіти, ні вміння зацікавити читачів. Вони нехтують рідною культурою і літературною мовою, в пресу просочуються непэтрібні жаргони, які лякають молоде покоління і принижують рівень української преси. Те саме спостерігається в радіо і телевізійних виступах.

Приємно було стежити за думками доповідачки, приймати участь в дискусії і вірити, що після цієї доповіді дещо зміниться на краще.

Лютий: "ТВОРЧИЙ ШЛЯХ КИРИЛА СТЕЦЕНКА", доповідач — доц. Сергій Босий. Доповідач ілюстрував свою доповідь надзвичайно добрими музичними записами. Слухачі знайомилися з першою збіркою колядок і щедрівок, з записами з опер "Подолянка", "Кармелюк", драми Л. Українки "Іфігенія в Тавріді", каннатами "Рано-вранці новобранці", "У неділеньку святую" і з сольо-співами.

Кирило Григорович Стеценко зумів доторкнутися своєю творчою інтуїцією до глибини народної душі, перейнятися - злитися з нею, і стати її устами", — сказав доповідач.

Березень: "РОЗВИТОК БАЙКАРСЬКОЇ ТРАДИЦІЇ У ТВОРАХ ОРВЕЛА", доповідач — мгр. Ярослав Харчун.

Доповідач накреслив життєві перешкоди у праці письменника і фабулу твору "Колгосп тварин". Аналіза твору дала слухачам утопійний образ соціальної рівності і фантазій про "краще завтра" в системі тоталітарного суспільства.

Ця доповідь була доповнена кольоровим фільмом "Колгосп тварин" та відповідями на ряд питань про письменника і його твори.

Березень: "СТЕПАН ВАСИЛЬЧЕНКО", доповідач — д-р Галина Семенюк.

Основною ціллю доповіді було відмічення сторіччя з дня народження письменника і його праці як педагога і драматурга. В доповіді добре відзеркалено мовне багатство письменника і його спостережливість.

Щоб пригадати драматичну творчість С. Васильченка, Драматична Група Молоді відтворила п'еси письменника "Куди вітер вів" і "На перші гулі".

Травень: "СИМВОЛІКА ІКОНИ", доповідач — художник Омелян Теліжин, маляр і майстер сценічного оформлення драматичних постановок. Для доповіді використано багато матеріалів "іконописання" в різні часи і серед різних народів.

Ця тема настільки була цікавою, що доповідь повторено в Дискусійному клубі при Суспільній опіці.

Травень: "ПРОБЛЕМИ ГЕОГРАФІЧНИХ НАЗОВ В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ", доповідач — проф. Яр Славутич. Наукова і літературна активність часто метає науковцем-поетом по різних континентах. Принагідно, в переїзді через Торонто, він поділився враженням про міжнародну конферен-

цію у Греції, на якій вирішувано проблеми географічних назв.

Ця цікава доповідь повинна вийти окремою статтею, щоб допомогти багатьом правильно розуміти і пояснити географічні, зокрема українські назви.

Травень: "МИСТЕЦТВО Й АМАТОРСТВО", доповідач — реж. і актор Лаврс Кемпе.

Доповідач знаний із своєї довголітньої праці на сценах театрів Волині, Галичини, Німеччини і в Торонто. Його сценічний досвід допоміг йому подати яскраві зразки справжнього мистецтва і дешевої аматорщини.

Добре було б, щоб такі доповіді-лекції частіше повторювалися і були поштовхом до кращої праці на сцені.

Вересень: "ВЕЧІР ПІСНІ, МУЗИКИ І СЛОВА".

Такі вечори заслуговують на окреме признання не тільки за зміст і виконання, а й за солідну підготовку, яку слід завдячувати організаційним здібностям голови "Козуба" Іраїди Черняк. У програмі перепліталися виступи ансамблю ім. Г. Хоткевича під керуванням Валентини Родак, власні композиції талановитої піаністки Лариси Кузьменко, сольо-співи кольоратурного "соловейка" Елеонори Бербенець, Петра Черняка і Михайла Гамули, захоплююче скрипкове сольо віртуоза Мирослава Романюка, і художнє читання Надії Куцої.

Жовтень: "ПРОБЛЕМИ УКРАЇНОЗНАВЧОЇ ОСВІТИ В КАНАДІ", доповідач — мгр. Богдан Голинський. Ця тема має важливе відношення до української культури й зацікавила найбільше учителів українців, які працюють в англомовних школах. Доповідач зумів підібрати яскраві факти, якими проілюстрував проблеми українського шкільництва в Канаді.

Грудень: "АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ЯРА СЛАВУТИЧА": Трагізм голоду в Україні 1933 року знайшов глибоке відображення в новій його поемі "Моя доба", яка вийде друком у цьому році. Поет змальовав цілу епопею, на тлі якої пройшло горе українського селянства і народній спротив проти колективізації.

Листопад: "СЛОВО О ПОЛКУ ІГОРЕВІМ", доповідач — інж. Омелян Смеречинський.

Вечір гідний уваги передусім тим, що доповідь була ілюстрована художніми картинами, з яких глядачі детально знайомилися з подіями цього епічного твору.

Грудень: "ВЕЧІР ПАМ'ЯТІ ПОЕТА ОЛЕКСАНДРА ОЛЕСЯ", доповідач — мгр. Ярослав Харчун, художнє ілюстрування вечора: Валентина Родак, Марта Царинник, Лариса Роговська, Тарас Ліщина і Михайло Гава.

Доповідач схарактеризував моменти, які мали вплив на творчість Олеся. І національне відродження, і еміграційне скитання знайшли відпечатку в ряді поезій. Настрої поета добре передано художнім читанням поезій Олеся.

Лютій: "ШЛЯХ МУЗИКОЛОГА", доповідач — Валентина Родак.

Різні події і роки затирають постаті людей, які клали основи української культури в Канаді чи Америці. Мимоволі забуваємо про диригентів Углицького-Печенигу, Кошиця, Туркевича, Городовенка і інших, які приносили пошану українській культурі. До них належить і д-р Павло Маценко, про якого й була ця солідно опрацьована доповідь.

Доповідачка, використавши багатий матеріал, показала присутнім мистецький і життєвий шлях П. Маценка починаючи з України.

Подивугідним було чути про працю і енергію музиколога, який започаткував "Осередок Освіти і Культури" у Вінніпезі, викладав на музично-хорових курсах в університеті та знаходив ще час на писання про музичну культуру України. Віриться, що "Шлях музиколога", відповідно доповнений, вийде окремою розвідкою.

Лютій: "ДОІСТОРИЧНА КУЛЬТУРА В УКРАЇНІ", доповідач — інж. Омелян Смеречинський.

Невтомний своїми розшуками в архівах за пам'ятками дуже древніх віків, доповідач цього разу покликався на українських вчених, як Костомаров, Грушевський, Огієнко і інші, які вивчали дохристиянську культуру причорноморя України. Такі доповідачі завжди викликають почуття національної гордості, а теж

заставляють до глибших історичних студій.

Березень: "ВІД ГАЇФИ ДО МАСАДИ", доповідач — Михайло Гава.

Влітку 1977 року доповідач у дорозі з Єгипту зупинився в Ізраїлі, щоб поробити діяпозитиви з історичних місць, які зв'язані з релігією єреїв, мусулман і християн. Подорож від головного порту Гаїфи через Галілею, Самарію, Юдею до Мертвого моря, а опісля до Галілейського озера й оборонного форту Масада, дала колекцію 160 діяпозитивів, які відображують історію і сучасне життя країни.

Червень: "АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ПИСЬМЕННИКА - ПІОНЕРА МИХАЙЛА ПЕТРІВСЬКОГО", доповідач — Віра Ворсіло. Художнє читання: Л. Роговська, Катерина Матковська, І. Роговський, В. Ліщина; синхронізація прозірок і звуку — Роман і Андрій Гурки. Голова "Козуба" Іраїда Черняк дала загальний нарис про українських письменників піонерської доби, які проявили себе в канадській літературі і громадській праці. Одним із замітніших є М. Петрівський.

Доповідачка Віра Ворсіло зробила сконденсований перегляд літературних творів Петрівського, в яких відображене життя українських поселенців у Канаді. Цікавими були обидві інсценізації. Привітання від Історичної секції УВАН, ряд різних публікацій, листів, грамот, медалей підкреслювали пошану до автора, яку він має серед англійців і українців.

Цей взагалі тематично цікавий вечір був у цілості фільмований СВС для серії "Замітні особи в культурному житті Канади піонерських часів".

Участь молодих сил у культурно-мистецькій праці "Козуба" запевнює, що є кому перебирати "ештафету".

ЗВЕРІГАЮЧИ БАГАТО-КУЛЬТУРНІСТЬ ІСТОРІЇ

(Канадська сцена) — Група науковців і дослідників працює тепер над історією різних груп іммігрантів, які допомогли збудувати Торонто і його метрополітальні

район. Багатокультурне історичне товариство Онтаріо очолює Герберт Гарні, професор історії Торонтського університету. Це Товариство одержало стипендію на суму три мільйони доларів від онтарійської урядової лотереї "Вінтаріо".

Проф. Гарні просить кожну сім'ю, що має листи, фотографії, щоденники, книги фінансових витрат чи будь-який інший матеріал, що стосується прибууття до Торонто батьків, дідів чи інших родичів, пов'язатися з його бюром. Матеріали про першу набуту життю, першу роботу, всякі свяtkування, сдружження чи інші значніші події дуже побажані. Адреса Багатокультурного історичного товариства Онтаріо:

43 Queen's Park Crescent
Toronto, Ont. M5S 2C3
Tel.: 979-2973

ГУБЕРНАТОР Е. ШРАЕР СХВАЛЮЄ КОНЦЕПЦІЮ БАГАТОКУЛЬТУРНОСТИ В КАНАДІ

Оттава, Онт. — "Щоб будувати цілу націю, слід шанувати її поодинокі частини", — заявив генеральний губернатор Канади Едвард Шраер у своїй промові під час відкриття парламенту тут у вівторок 9-го жовтня, висловлюючи повну піддережку концепції багатокультурності.

Губ. Шраер, родичі якого — це німецькі колоністи з Підгасеччини, Західна Україна, відомий із свого приязного відношення до українців ще з тих часів, коли він був прем'єром Манітоби. Він завжди піддерживав політику багатокультурності, що її головним пропагатором є від років сен. Павло Юзик.

Губ. Шраер заявив, що канадський уряд "заохочуватиме, а не обмежуватиме, розвиток і вияв" культурної різноманітності. Ця заохота, — твердив губ. Шраер, — ввійде в основу пропозицій міністрів уряду, що їх вони предложать парламентарним комісіям для перевірки культурної політики. Він також заявив, що до вступу іміграційного закону буде внесений спеціальний додаток, який утвердить ідею багатокультурності в Канаді.

Тарас КОНОВАЛ

СИМОН ПЕТЛЮРА Й ВІЙСЬКОВІ З'ЇЗДИ

В 1917 році відбулося три всеукраїнські військові з'їзди. Після революції в російській імперії почали творитися українські військові організації та товариства. Першим створилося в Києві товариство імені гетьмана Павла Полуботка. З ініціативи цього товариства, яке допомогло і іншим товариствам створитися, скликано в Києві Перший всеукраїнський військовий з'їзд.

На з'їзд з'їхалося коло однієї тисячі делегатів, що репрезентували коло одного мільйона вояків-українців. На цім з'їзді делегатом вояків-українців західнього фронту був Симон Петлюра.

Всі делегати цього Першого з'їзду згодилися, що єдиний шлях до відбудови української держави — це створення великого і сильного українського війська. В цей час українські вояки набігти не чули нічого про Симона Петлюру. Він ім був невідомий. Про Михайла Грушевського та Володимира Винниченка вони чули вже багато і маючи всі знали, хто вони. Свідоміші українці знали Симона Петлюру як політичного діяча, публіциста, критика й редактора журнала "Українське життя", що виходив у Москві російською мовою ще перед революцією.

Але хоч воятво і не мало ще змоги чути промови Петлюри, з його активності на з'їзді відчуло й побачило, що він добрий організатор і буде добрим провідником. Симона Петлюру на цім з'їзді вибрали до президії.

Впродовж з'їзду Петлюра мав кілька виступів-промов і своїми думками захопив усіх делегатів. Симон Петлюра переконав делегатів, що не можна відразу проголошувати самостійності України, як дехто домагався, не маючи сильного українського війська. А в той час територія України була заповнена російським військом. Проголошення України в той час росіянини використали б для розгромлення всіх проявів щодо створення української самостійної держави. Делегати згодилися з думками Симона Петлюри і не проголосили тоді самостійності України.

Після Першого всеукраїнського військового з'їзду українська делегація на чолі з Володимиром Винниченком поїхала до Петрограду з проханням, щоб признали автономні права України. Російська демократія відкинула це прохання. Через цю причину Українська Центральна Рада пропонувала Симону Петлюру скликати Другий всеукраїнський військовий з'їзд.

18 червня 1917 року Петлюра і скликав Другий з'їзд. Олександр Керенський, який був військовим міністром російського уряду, заборонив цей з'їзд. Він казав, що ті делегати-вояки, які поїдуть на з'їзд, будуть засуджені на смерть. Але Петлюру ця погроза не злякала. З'їзд відбувся. На з'їзді було дві тисячі триста вісім делегатів, що репрезентували один мільйон шістсот тисяч вояків.

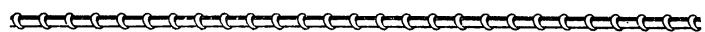
Симон Петлюра мав багато труднощів контролювати делегатів цього з'їзду через те, що росія-

ни відкинули українське прохання про автономні права для України. Рішенням Другого всеукраїнського військового з'їзду Українська Центральна Рада проголосила Перший Універсал. На з'їзді вибрано Володимира Винниченка Генеральним Секретарем, а Симона Петлюру, який дуже добре керував з'їздами вояків, вибрано першим Секретарем Військових Справ.

Петлюра пробував виконувати свої обов'язки якнайкраще, щоб у найскоршому часі організувати українське військо. Його найбільшою турботою був брак офіцерів. Сам Симон Петлюра був цивільною особою, не військовою. В українців було багато вояків, а мало офіцерів та генералів — провідників. Були тільки офіцери нижчої ранги.

Симон Петлюра не брав активної участі в Третьому всеукраїнському з'їзді, бо в нього були непорозуміння, в справах українського війська, з Володимиром Винниченком. Петлюра був змущений зрезигнувати з своїх обов'язків. Він залишив своє становище керівника армії і виїхав на Лівобережну Україну, де брав участь у військових справах.

У Симона Петлюри була найтяжча праця в новоствореному уряді. Він пробував створити добре і дисципліноване військо і свою працею підняв багато українців на ноги. Але не всіх. А щоб здобути самостійність, мусять усі спільно працювати для однієї мети, бо "в єдності сила".

Є. ГУЦАЛО

ГЕЙ, БІГЛА ОСІНЬ...

Гей, бігла осінь через пізні луки,
Немов олень поранений мисливцем,
Розтрощувала скрізь вогонь кривавий,
На місячні холодні плями схожий.
Гей, бігла осінь вечоровим лісом,
Краплиши місячні лишала на деревах,
А на калині, на червонощокій
Вони блищають в ягодах німих.
Гей, бігла осінь через яру пісню,
Із річки закропилася водою,
Листок музичний на містку вхопила,
Вдихнула в груди свого туману.
Гей, бігла осінь через моє серце
І копитами вистукувала дрібно —
На місці споткнулася ритмічнім
І впала несподівано, облявши
Промінням місячним.
Гей, бігла осінь через моє серце...
А ліпше ти не бігла б там.
А ліпше
Гасала б ти на пізніх жовтих луках,
У вечоровім лісі,
В ярій пісні!
Гей, бігла осінь! ...

З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ І ПРАЦІ

Виховники Юн. ОДУМ-у в Торонто з головою Коша СВ ОДУМ-у Канади. — Зліва: Ірина Ромас, Василь Тимошенко (реф. юнацтва), Катя Якута, Віктор Ліщина (бунчужний), Варвара Антик, Тарас Ліщина, Наталка Сандул, Олександер Харченко (голова Коша), Таня Підлісна, Микола Фурсик і Сузанна Якута (бунчужна).

Жовтень, 1979 р. Фото Ів. Корця

Гурток "Тенісівки" на Першім Всеодумівськім Спортивім таборі. Зліва: Галия Тимошенко, Віра Харченко, Оксана Бідна, Орися Завертайло, Надя Свистун, Наталка Ліса, Наталка Коновал, Сузанна Якута, Оленка Багнівська і Валя Ситник.

Оселя "Україна", серпень 1979 р.

ОСІННЯ ПРОГУЛЯНКА

В соняшну, теплу неділю 14-го жовтня ц.р., ми виховники Юнсього ОДУМ-у в Торонто поїхали із дітьми на прогулянку до Оквіллу, коло річки близько оселі "Київ". Зустрілися на перехресті вулиць Кеннеді і Блэр о 10-ій годині ранку. Діти радо очікували наш віз'їзд.

Приїхали до річки, стали в лаву та їх пішли на нерівний терен. Веселий крик і спів луною відбивалися в барвистім лісі. Діти байдово лізли по горах. Добилися до вершка і стали на площині на гуртову знимку.

Дітям дуже хотілося йти далі. Знайшли ми пластовий табір, в лісі, і там пан Сандул розповів нам про орієнтацію в незнайомому терені. Далі, ми розбились на чотири гуртки, дано нам по одному сірнику, і сказано гуртовому, що одним сірником маємо запалити вогонь, прийшовши на певне місце. Йти треба було далеченько.

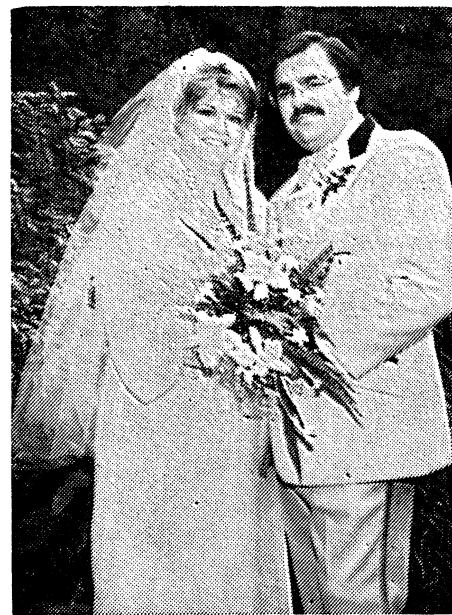
В одному місці ми знайшли велику скелю. Надумали мати гурткові перегони — хто найскорше злізе з неї і вилізе назад. Із чотирьох гуртків гурток Василя Корця скінчив перший за три і пів хвилини. Виховники не хотіли лишитися позаду. З Василем Тимошенком напереді, теж швиденько злізли і вилізли. Навіть і пані Якута завзято змагалася, щоб показати дітям як тряба спільно провадити гурткові турніри гри. Ну, на цей раз виховники перегнали гурток Василя Корця та виграли перегони з часом одна і пів хвилини. Але тут не все скінчилося. Діти сказали, що на наступну прогулянку вони переможуть виховників. Після того вони прив'язали виховницю Таню Підлісну до дерева вірьовкою. Цікаво було бачити як вона вив'яжеться із цієї ситуації. Але мало хто лишився на це дивитися, а натомість, зібралися і пішли далі в ліс.

Нарешті спустилися до річки. Знайшли чистий берег і підпалили гурткові ватри — на котрих ми пекли сосиски. Наївшись і напившись соку чи гарячого какао, ми почали співати. Весело було нам. Але, на жаль, треба було думати про подорож назад до парку — до авт. Сіли виховники

Частина торонтських юних одумівців з виховниками під час прогулянки 14-го жовтня 1979 р.

Фото Вас. Тимошенка

Марійка і Михайло Вовк

**ПРИВІТАННЯ
МАРІЙЦІ СЕМИГЕН-ВОВК
ВІД ОДУМ-У**

Дорога Марійко!

Вітаємо тебе від ОДУМ-у з нагоди вінчання і бажаємо тобі та твоєму чоловікові Михайліві багато років щасливого подружнього життя.

В ОДУМ-і ти провела багато часу. Була на відпочинково-виховних таборах, співала в хорі "Молода Україна" і їздила з цим же хором до Монреалю на ЕКСПО 67 та до інших міст Канади й США.

Разом із своїми сестрами і братом ти вклала багато праці в цю організацію і цим причинила до її росту і зміщення.

При цій нагоді слід зазначити, що твій тато й мама від початку заснування радіопрограми "Молода Україна" і дотепер є її постійними спонсорами, а тепер і твій брат. За це ми вдячні.

В свою чергу, ми гадаємо, що ОДУМ допоміг тобі вирости на таку добрю й милу дівчину і що тепер ти будеш доброю українською жінкою і мамою. З цього ми горді. Виховати хорошу українську людину не легко і допомога звідусіль є бажана і потрібна. Зокрема в цей час.

Сподіваємося бачити тебе з чоловіком далі між нами. Зокрема, сподіваємося бачити в вересні на-

Василь Тимошенко дає допомогу в скрутній ситуації.

14 жовтня 1979 р.

рішати — чи йти знову горами, чи йти понад річкою.

Пішли понад річкою. Знову виникла проблема — треба перейти річку — як це зробити, щоб не замочитися. Хлопці знайшли велику деревину. Несутъ! Коли нарешті прийшлося до діла, піказалось, що закоротка, щоб зробити міст.

Ну, що робити — треба лізти на гору. Нарешті побачили із гори мілку полосу річки. Злізли. Тепер треба перейти. Знову знайшли ще більшу деревину. Цього разу була досить довга, щоб послужити за міст. Тримаю-

чись вірьовки перейшли, під акомпанемент веселих вигуків хлопців. Тільки, на жаль, одна хоробра дівчинка скупалася, бо носла наплечник.

Перейшовши на другий берег, всі бігли до парку. Це були останні кроки прогулянки.

Коло авт, пойвши хлопці і дівчата покидали ще м'ячем. На цьому наша прогулянка закінчилася. Всі, надихавшись свіжого повітря, не дуже хотіли повернутися назад до міста.

От сьогодні будемо добре спати!

Наталка Сандул

Вгорі новий будинок панства Співаків.

Внизу Оля і Микола Співаки.

1 липня 1979 р.

Фото Ів. Данильченка

ступного року на одумівській оселі "Україна" в Лондоні на святкуванні 30-ліття ОДУМ-у.

Привітання на весіллі
29 вересня 1979 р. в Торонто

НА ТАБОРИ ТРЕБА БІЛЬШЕ ДІТЕЙ

Я думаю, що цього року на таборі багато змінилося. Цього року є багато більше американців. Кожного року я знайомлюсь з багатьма другими таборовиками, але я ще думаю, що на таборі потрібно багато більше дітей.

Я думаю, що треба мати ще більше різноманітну програму.

Деякі речі були дуже добре, як карнавал, маскарада, напад з кремом до голення, битва подушками, забави і т. д.

На другий тиждень табору має бути ще більше цікавих зайнят. Ми ще маємо іхати на човнах, будемо мати нічну мандрівку, прогулянки і формальну забаву.

Лена Гончаренко
Інгерсол, Онт.

ПОДОВАЛИСЬ ТЕРЕНОВІ ГРИ

На таборі мені подобались забави, теренові гри, карнавал, маскарад, забава та напади. Ми ма-

ли багато ручних робіт і ігор цього року, більше ніж два роки тому. Їжа була дуже добра. Канадійські дівчата були досить присміні. Кари були добре, бо воно навчили дітей, але деякі були затяжкі. Я любила ватру, гуртки мали смішні та добре скечі.

Мені майже все подобалось, крім того, що ми не могли багато вживати англійську мову. Шатро не подобалось, бо воно мало дірки і дощ на нас калав. Я думаю, що ми мусили б мати ще більше часу на купання. Я думаю, що дівчата не мусили помагати носити дерево на ватру.

Наталка Притула
Детройт, США

ВХОДИНИ ОЛІ І МИКОЛІ СПІВАКАМ

В неділю 1-го липня ц.р. по обіді, близька родина і друзі несподівано з'явилися біля пишного нового будинку панства Олі і Миколи Співаків в Лондоні, Онт., щоб гідно їх привітати. Василь Розаловський, Дмитро Співак (син) і Оля Співак (невістка) при вході в будинок від імені присутніх привітали господарів з

хлібом і сіллю та побажали їм в новій хаті щастя і здоров'я. Олісля всі зайдли в дві чудові розвагові зали на нижнім поверсі.

Після того як заспівали господарям "Многая літа", промовляли Іван Данильченко (господар прийняття), Василь Розаловський, Галина Володченко, Борис Яремченко, Дмитро Співак (син), Іван Жидовка (тато Олі), Юрій Лисик, Василь Васько, пан Оброковський, Леонід Ліщина і Оля Співак (невістка). Всі лідкреслили велики заслуги панства Співаків в українськім церковнім і громадськім житті та їхню подивуздну працьовитість і жертвеність.

Іван Данильченко і Борис Яремченко застосувалися над великим вкладом родини Співаків в оселю "Україна". Іван Данильченко також зазначив, що більше було охочих прибути, але із браку місця всіх запросити було неможливо (присутніх було 120 осіб).

Зворушливими були слова пані Володченко. Вона оловіла про те, як молоде подружжя Оля і Микола приїхали з Франції до Канади і як тяжко обое працювали. Завдяки своїй наполегливості і таланту вони добилися великих успіхів та що завжди були чільними членами української право-

славної церкви і української громади в Лондоні.

Пан Жидовка, батько Олі Співак, зворушено побажав своїй дочці і зятеві всього найкращого в новій хаті.

На кінець Микола й Оля Співаки подякували гостям за увагу і за дарунки та зазначили, що далі працюватимуть для добра своєї Церкви і народу.

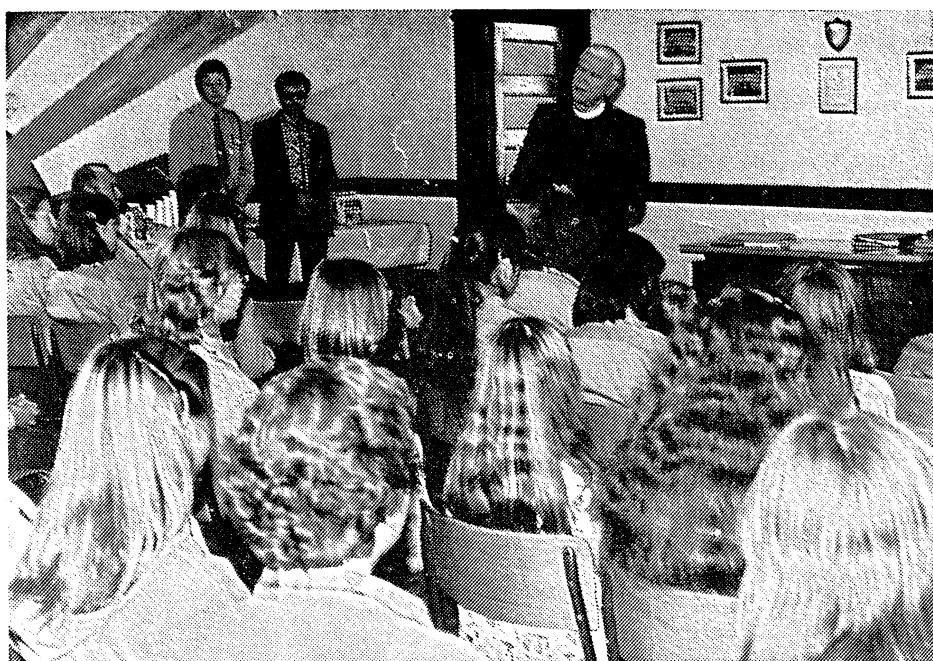
Пообідавши, дехто з гостей оглядав будинок, інші танцювали, гралі в шахи, більядри, купалися в басейні чи розмовляли. Присутні склали також 218 дол. на українську пресу, з яких 100 дол. на "Молоду Україну".

МОЯ ЗУСТРІЧ З ВАЛЕНТИНОМ МОРОЗОМ

Під час Зустрічі-Здигу українців Америки й Канади на оселі СУМА в Еленвілі, Н. Й., з нагоди 50-річчя створення ОУН та 20-річчя смерти сл. п. Степана Бандери, Валентин Мороз був запрошений дати промову. Це було 8-го липня 1979 р. В цей самий час, 20 миль від сумівської оселі в Акорд, Н. Й., на оселі "Київ", відбувався 13-ий Виховний Табір ОДУМ-у імені Симона Петлюри, де я працювала як 2-й заступник коменданта. Комендант табору був СВП Віктор Педенко, який отримав запрошення відвідати сумівську оселю під час їхньої зустрічі. Як комендант табору, він не міг від'їхати від табору на цілий день, то він рішив послати інших членів команди. На щастя, я була одна з цих осіб. Інші члени нашої делегації були Наталя Павленко (писар табору) і Андрій Шевченко (1-й заступник коменданта). Андрій мав привітати Валентина Мороза, але наше головне завдання було запросити його відвідати наш табір. Цей обов'язок комендант доручив мені. Наш плян був такий: я запрошу Валентина Мороза відразу як Андрій кінчить його вітати.

Ми виїхали в цей гарячий, сонячний день одіті в наших одностроях, впевнені, що сповнимо місію. Як приїхали на оселю, і я побачила, скільки там було людей, то мені ще гарячіше стало.

Відразу після Служби Божої почались привітання, але ми

Отець Юрій Ференсів промовляє до юних одумівців в Торонто під час відкриття зимового сезону праці.

Жовтень, 1979 р. Фото Ів. Корця

(включно з іншими молодечими організаціями) не дістали нагоду скласти наше привітання. Це сталося тому, що так багато організацій було присутніх і так було гаряче. Ми так би чекали цілій день. Час було придумати нову стратегію, запросити Валентина Мороза до нашої оселі. Я ніде не від'їджала поки не виконала завдання.

Відразу після привітань відбувся короткий концерт. Під час концерту Валентин Мороз сидів по-перед мене. Яка нагода до нього говорити, я подумала. А тоді передумала. Цього чоловіка ніколи не лишають у спокої. Нехай він хоч спокійно подивиться на концерт. Після концерту він зник. Тепер де його шукати? Ми вже були на тій оселі довше, ніж мали бути, і я вся мокра від поту, але ми ніде не єдемо. Я ще маю працю закінчити. Ми порадились, і рішили прислухуватись до людей. Може хтось знає, де він потребуває.

Нарешті ми зустріли приятеля, сумівця (на жаль, не пам'ятаю йо-

го імені), який нас повів до кімнати Мороза. Ми знали, що він вже скоро мав відходити з кімнати, бо мав бути присутній на бенкеті. До нього дібрались. А тепер що? Я весь цей час переживала, як його зустріти, що і не подумала, що буду казати. Я скоро дізналась, що це не була проблема. Чомусь так легко до нього було говорити. Він так зрозуміло дивився у очі, як я говорила, що слова самі напрошувались. Не зважаючи на його обмежений час, він з нами пішов на коротку прогулянку в ліс. Він не дав обіцянки приїхати через його перевантаження, але сказав, що спробує нас відвідати.

Місія закінчилась. Запросили на свою оселю. На жаль, Валентин Мороз не відвідав наш табір у той тиждень, але я не вважаю його винним. Він не може все за раз зробити. Він не виїжджає назад до Советського Союзу і я певна, що він нас одумівців ще відвідає.

Оленка Багнівська

Ставайте членами корпорації відпочинкової оселі "Україна"

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
130 Pilkington St.
Thorold, Ont. L2V 1B4

T. Boyko
2582 Cornwall Dr.
Penticton, B.C.
Y2A 6X3

В США:

Головний представник
Alex Poszewanyk
5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed Ln.
Hopewell, N. J. 08525

L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warren, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У зах. Німеччині:

Mychajlo Ihnatenko
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko
78 Kensington Park Rd.
London W. 11, — England

В Австралії:

S. Krywolap,
Box 1586 M.
G. P. O. Adelaide,
S. Australia

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді.

Голова ЦК: В. ПЕДЕНКО

Редакція Колегія:

В. Вакуловський, Л. Ліщина,
С. Голубенко, Ю. Криволап
В. Родак, А. Лисий, О. По-
шиваник, Л. Павлюк.

Адміністратор З. Корець

MOLODA UKRAINA

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Democratic Youth
Association.

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: V. PEDENKO
18 Henderson Ave.
Thornhill, Ont., Canada
L3T 2C0

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

У США, у Канаді і в Україні 9.00 доларів
Ціна одного примірника: 1.00 дол.

В Австралії 6.50 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 70 центів

В Англії і Німеччині 7.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 80 центів (америк.)

В усіх інших країнах Європи 6.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 65 центів (америк.)

В усіх країнах Південної Америки 5.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 50 центів (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журнала, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо присилати поштові значки або інтернаціональні купони (International coupon) на суму 25 канадійських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не заважають відповідають поглядам редакції.

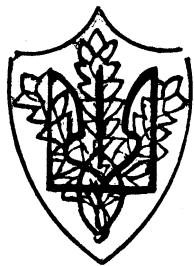
За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

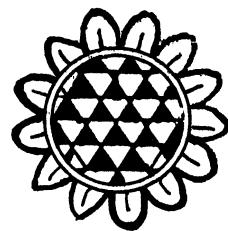
MOLODA UKRAINA,
Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — С. Черкасенко, Є. Гуцало, М. Ткач, П. Вороночко. У справі акції "Правозахисний Мадрид". Борис Антоненко-Давидович — Я вирушаю на полювання. Інтерв'ю з Раїсою Мороз. Конкурси ОДУМ-у. С. Голубенко — Французький митець. Конкурс фундації М. Бек. Л. Роговська — Із праці "Козуба". Т. Коновал — С. Петлюра й військові з'їзди. Н. Сандул — Осіння прогулянка. О. Багнівська — Моя зустріч з В. Морозом. К. Ушинський — Гадюка. З життя ОДУМ-у. Сторінка Юн. ОДУМ-у.

На обкладинці: Український День, присвячений колишньому прем'єрові св. п. Дж. Діленбейкеру, борцеві за волю поневолених народів і великому приятелеві українців. Сидять зліва: адв. Б. Онищук, прем'єр Онтаріо В. Дейвіс і д-р О. Рудзік.

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

К. Ушинський

ГАДЮКА

Навколо нашого хутора, по яругах та байраках, водилося чимало змій. Я вже не кажу про вужів: до вужа у нас так звикли, що й змію його не звуть.

У вужа в роті є невеликі гострі зуби, він ловить мишів і навіть маленьких пташок, він може, певне, прокусити шкіру; але нема в цих зубах отрути, а тому укус вужа зовсім не шкідливий.

Вужів у нас була сила-силенна, особливо в купах соломи, що лежала коло току: як пригріє сонечко, так вони й виповзають звідти: сичать, коли підійдеш, язик або жало показують; та тільки взагалі змії зовсім не жалом кусають.

І в кухні під підлогою водились вужі; як стануть бувато діти, сидячи на підлозі, молоко пити, так вуж і виповзає і до миски голову тягне, а діти його ложкою — по лобі!

Але водилися в нас не самі вужі; водилася й отруйна змія, чорна, велика, без отих жовтих смужок, що їх видно у вужа коло голови. Таку змію у нас звуть гадюкою.

Гадюка частенько кусала скотину, і якщо не встигнуть бувато покликати з села старого діда Охріма, який знов якісь ліки проти укусу отруйних змій, то скотина обов'язково здохне — розідме її, бідну, як гору.

Один хлопчик у нас так і вмер від гадюки. Вкусила вона його коло самого плеча, і раніше чим прийшов Охрім, пухлина перейшла з руки на шию та груди; дитина почала марити, кидалася і за два дні померла.

Я в дитинстві багато наслухався про гадюку і страшенно їх боявся, неначе відчував, що й мені доведеться зустрітися віч-на-віч з небезпечним гадом.

Косили якось у нас за садом, у сухій балці, де весною щороку біжить ручай, а влітку росте висока густа трава.

Косовиця завжди була для мене святою, особливо як загромадять сіно в копиці. Тут бувало і почнеш бігати по сіножаті та з усього розмаху кидатися в копиці й перекидатися в запашному сіні, аж поки жінки не проженуть, щоб не розбивав копиці.

Отак і того разу бігав я й перекидався; жінок не було, косарі пішли далеко, Бровко, лежав на копі й гриз кістку.

Стрибнув я на одну копицю, перекинувся в ній разів зо два й раптом скочив із жахом. Щось холодне й слизьке мазнуло мене по руці. "Гадюка!" майнула в голові думка, і що ж? Величезна гадюка, яку я потурбував, вилізла з сіна і, здіймаючись на хвості, була вже напоготові кинутися на мене.

Замість того, щоб тікати, я стою, як закам'янілий, немовби гадюка зачарувала мене своїми відкритими нерухомими очима.

Ще б хвилину — і я загинув; але Бровко, як стріла, злетів з копиці, кинувся на гадюку, і зав'язалася між ними смертельна боротьба. Собака рвав гада зубами, топтав лапами; гадюка кусала собаку і в морду, і в живіт.

Але за хвилину тільки шматки гадюки лежали на землі, а Бровко кинувся тікати й зник.

Тут тільки повернувся до мене голос: я почав гукати й плакати; прибігли косарі й косами добили рештки гада, які ще тріпотіли в траві.

Але найдивніше було те, що Бровко з цього дня зник і тинявся невідомо де. Тільки за два тижні повернувся він додому: худий, виснажений, але здоровий.

Батько казав мені, що собаки вміють знаходити траву, якою вони лікуються від гадючого укусу.

Ілюстрація одумівки Людмили Дрозд

ЗАЙЧИКА ЗЛЯКАЛИСЬ

Ми ходили по гриби,
Зайчика злякались,
Поховались за дуби,
Розгубили всі гриби,
Зайчика злякались!

П. Воронько

ТАНЯ ЮХИМЕНКО ВИГРАЛА ЗОЛОТУ МЕДАЛЮ

Кожного року під час Канадської Національної Вистави в Торонто відбуваються змагання в грі на піяно. В цих змаганнях вже три роки бере участь юна одумівка Таня Юхименко.

В минулім році Таня виграла в своїй клясі (11-12 років) бронзову медалю, займаючи третє місце. В цім році Таня, маючи 12 років, змагалась в чотирьох клясах. Вона здобула перше місце в своїй клясі (11-12 років) і виграла золоту медалю. В клясі (15-16 років) Таня зайніяла третє місце, виграючи бронзову медалю. Вона грава наступні композиції і отримуючи зазначені оцінки.

Кляса 11-12 р., Клементі — оп. 36, ч. 6, 89%.

Кляса 13-14 р., Бах — Синфонія ч. 15, 84%.

Кляса 15-16 р., Шрам — Деші Гана, 87%.

Кляса 17-18 р., Гайден — Соната в соль мажор, 88%.

Гратулюємо!

Бандуристки — Таліта Арндт, Оксана Родак і Оля Корець на 5-му кобзарському таборі на Сперов Біч Лоджі.

Мусюка, 1979 р.

**

Ой не ріж косу, бо хорошая,
Не погань красу — дуже прошу я.

Я люблю таку тебе,
В косах небо голубе
Виграє веселкою,
Стрічкою веселою.

М. Ткач

ОДУМІВЦІ!

Плянуйте в 30-ліття ОДУМ-у бути на зустрічі ОДУМ-у на оселі "Україна" в Канаді!

СТАВАЙТЕ УДЛОВЦЯМИ ОДУМІВСЬКОЇ ОСЕЛІ “УКРАЇНА”

ОСЕЛЯ ЗНАХОДИТЬСЯ БІЛЯ МІСТА ЛОНДОН, ОНТ.
1/4 МИЛІ ВІД СИТІ ЛІМІТ.

Це — 110 акрів прекрасно розташованої фарми

ЗА ІНФОРМАЦІЯМИ ПРОСИМО ЗВЕРТАТИСЯ ДО ПРЕДСТАВНИКІВ ОСЕЛІ:

Лондон: Б. Яремченко	519-681-7468	Бафало: П. Маковський	716-992-9825
Торонто: І. Данильченко	416-274-2249	" І. Доценко	716-877-3746
" В. Тимошенко	416-742-3181	Міннеаполіс-Ст. Пол:	
Ошава: Ю. Лисик	416-728-2256	Д-р А. Лисий	612-377-4031
" Г. Неліла	416-533-5135	" О. Гуща	612-227-5859
Гамільтон: М. Ситник	416-545-2589	Гошен-Елкгарт: А. Пуценко	219-264-2684
Ст. Кетерінс: С. Захарчинський	416-527-6327	" В. Швець	219-262-1397
" А. Озимчак	416-562-7232	Саут Бавнд-Брук: О. Шевченко	201-725-5322
Монреаль: А. Білоцерківський	514-366-1775	Сомерсет: І. Павленко	201-548-7903
Детройт: І. Петруша	313-689-1159	Клівленд: В. Пономаренко	216-661-3773
" М. Смік	313-273-7726	" Л. Середа	
Чікаго: О. Коновал	312-259-9207		
" П. Коновал	312-259-9076		

або пишіть на адресу:

“UKRAINIA” VACATION RESORT INC.

P. O. BOX 4432

LONDON, ONTARIO CANADA, N5W 5J2

ALEX ELECTRIC LTD,
ALEX SCHIDOWKA

Industrial — Commercial — Residential
London, Ontario Tel: 439 - 6747

ДО УВАГИ БАНДУРИСТІВ

Якщо ви потребуєте чехол на бандуру,
можете замовити його у нас.

Висилайте розмір бандури і 25 дол. завдатку.
Повна ціна чохла 40 дол. За два тижні ви ді-
станете його.

Маю також тверду протекцію для струн.

Замовлення присилати на адресу:

Mr. W. MURHA
17179 Woodbine
Detroit, Mich. 48219, USA
Tel. 1-313-533-7197

ОДУМІВЦІ!

ГІДНО ВІДЗНАЧІМО
В НАСТУПНОМУ РОЦІ
30-ЛІТТЯ ОДУМ-у!

КОЖНИЙ ОДУМІВЕЦЬ повинен обов'язково
передплачувати "Молоду Україну".

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1.

LONDON, ONTARIO

(Pre-mix concrete)

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить за плянки різні щаднич. **7-8½ %**
- Дає малі і великі особисті і моргеджові позички, в міру можливостей
- Має життєву асекурацію на заощадження до \$ 2.000 на позички до \$10.000 після вимог КЮМІС
- Має чеки особисті даром і для подорожуючих
- Приймає оплати за газ, електрику, телефон і воду даром
- Дає різні фінансові поради
- Дає пашпортові гарантії
- Дає добру, точну, чесну і вчасну обслугу
- Дає добре кредитові звіти
- 27 років на службі Рідного Народу
- Вступайте в члени і щадіть ще між Вам треба позички, малої чи великої
- Позичайте на догідні сплати і низькі відсотки.

SO-USE CREDIT UNION LTD.

406 Bathurst St.
Toronto, Ont. M5T 2S6
Tel.: 363-3994

BRANCH OFFICE:

2258 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6S 1N9
Tel. 763-5575

ГУМОР

**

Подружки між собою:
— Ну чому, справді, ти хочеш померти?
— Бо я не можу жити в такій скучці...
— А ти думаєш, що те тебе розважить?...

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

Із входин Олії Миколі Співакам в Лондоні, Онт., передав Ів. Данильченко \$100.00	11.00
Нев'янухий вінок на могилу св. п. Marii З. Криволап — складають Григорій і Марія Романенки, Торонто, Онт. 25.00	
Курилів Валентина, Етобіко, Онтаріо 11.00	
Лисик Юрій, Ошава, Онт. 10.00	
Нев'янухий вінок на могилу св. п. Івана Довгаля — складають Валентина і Петро Родаки, Торонто, Онтаріо 10.00	
Нев'янухий вінок на могилу св. п. Олексія Г. Тимошенка складають Зіна і Іван Корці, Торонто, Онт. 10.00	

Жертводавцям і прихильникам "М. У." щира подяка!

Ред. і Адмін. "М. У."

ЖЕРТВОДАВЦІ НА РАДІО- ПРОГРАМУ "МОЛОДА УКРАЇНА" В ТОРОНТО

(Продовження листи)

Михайло Муха, "Братство св. Володимира"	\$30.00
Мгр. Володимир Кліш	25.00
Григорій Кулік	25.00
Катерина Щербань	15.00
п. Томчак	14.50
Макар Мушта	10.00
Григорій Кумак	10.00
Олекса Звірховський	10.00
Стефанія Ситник	10.00
Катерина Мусій	10.00
Євфросинія Літвінова	10.00
Константин Бризгун	5.00
За фінансову підтримку всім щиро дякує	

Головна Виховна Рада Коша
Старших Виховників ОДУМ-у
в Канаді

**

Прокурор до судді:
— І то ви за такий злочин караєте лише одним роком тюрми?
— Так, — каже суддя. — Но, як будемо суворіше карати, то кому буде охота робити злочини?

ROCHESTER FURNITURE CO. LTD.

ТРИ ВЕЛИКІ КРАМНИЦІ

Великий вибір хатніх меблів:
віталень, спалень, ідалень,
холодильники, пральні
машини, електричні і
газові печі, телеві-
зори, радіо.

TORONTO CENTRAL
423 College St. W. - Tel. 364-1434
TORONTO WEST
1121 Dundas St. W. - Tel. 535-1188
MISSISSAUGA
2150 Dundas St. E. - Tel. 276-4390

ПІДГОТОВА ДО 30-ЛІТТЯ ОДУМ-У

У п'ятницю 31-го серпня 1979 року, під час зустрічі ОДУМ-у в Детройті відбулося засідання ЦК ОДУМ-у. Обговорено провізоричний план підготови для відзначення 30-ліття ОДУМ-у (1950-1980). Д-р Юрій Криволап, якого було обрано на голову Ювілейного Комітету, подав на розгляд прелімінарний проект ювілейних святкувань. З мінімальними змінами цей проект затвердили.

Між іншим, у проекті заплановано конкурси з грошовими винагородами та відзначеннями окремими похвальними грамотами. Конкурси будуть на ювілейну емблему, серію одумівських поштових марок, ювілейний концерт, ювілейну відзнаку, слова і музику для маршу виховників Юн. ОДУМ-у, коротку історію ОДУМ-у, оповідання — нарис з події, яка фактично стала в ОДУМ-і чи була пов'язана з ОДУМ-ом, гасло-клич ювілейних святкувань.

**

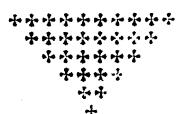
Батько питав сина-школяра:

— Ну, що ж тобі найбільше подобається в школі?
— Вакації, — без надуми відповів син.

Ціна 1.00 дол.
в США і Канаді

If not delivered please return to:

МОЛОДА УКРАЇНА
Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

Concrete Forming London Ltd.

LONDON, ONTARIO

(Foundations and floors.)

УКРАЇНСЬКА ФІРМА
ОПАЛОВОЇ ОЛИВИ
ALASKA Fuel Ltd.

2438 St. Clair Ave. West
Toronto, Ont.
M6N 1L2

24-годинна скора і солідна
обслуга!

Чищення і naprawа форнесів
безплатна.

Телефонуйте вдень і вночі!

Tel.: 769-4133
769-4134

Обслуга гарантована!

Е. ДУМИН

пропонує

ВЕЛИКИЙ ВИБІР
чоловічих, студентських
і хлоп'ячих костюмів

як також різних фасонів
і кольорів
СОРОЧКИ.

550 QUEEN STREET WEST

Toronto, Ontario

Tel.: 364-4726

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

"САМОПОМІЧ"

2351 W. Chicago Ave. — Chicago, Ill. 60622 — Tel.: (312) 489-0520

видає 6% дивіденди на звичайні ощадностеві конта

- Каса "САМОПОМІЧ" видає різні роди сертифікатів від 6.5% до 10% дивіденди
- Каса видає всі роди позик на вигідні умови.

ФІЛІЇ "САМОПОМОЧІ":

На північному заході:

1923 W. — 51st Street
Chicago, Ill. 60609
Tel.: 476-9435

На північному заході:

5000 Cumberland Road
Chicago, Ill. 60656
Tel.: 625-9830